

Zakeus kurzus

Zakeus kurzus

Az Egyház társadalmi tanítása
a hétköznapokban

Emmánuel Közösség

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Parcours Zachée
Éditions Emmanuel, 2016

Magyar kiadás:
© Emmánuel Közösség, 2020

www.emmanuel.hu

Fordították:
Dr. Fábry Kornél
Picron Livia
Varjas Adrienn

Lektorálták:
Bors Katalin
Fábry Eszter

Grafikai munka és borító:
Pál Éva

Aztán odaért Jerikóba és végigment rajta. Élt ott egy Zakeus nevű tehetős ember, a vámosok feje. Szerette volna látni Jézust szemtől szemben, de a tömeg miatt nem tudta, mert alacsony termetű volt. Így hát előrefutott, felmászott egy vadfügefára, hogy láthassa, mert arra kellett elhaladnia. Amikor Jézus odaért, felnézett és megszólította: „Zakeus, gyere le hamar! Ma a te házában kell megszállnom.” Erre az gyorsan lemászott, és boldogan fogadta. Akik ezt látták, méltatlankodva megjegyezték, hogy bűnös emberhez tér be megpihenni. Zakeus azonban odaállt az Úr elé, és így szólt: „Íme, Uram, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette.” Jézus ezt felelte neki: „Ma üdvösség köszöntött erre a házra, hiszen ő is Ábrahám fia. Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse azt, ami elveszett.”

Lk 19,1-10

A kurzusról további információk a
www.zachee.com és a
www.emmanuel.hu/zakeus
weboldalon olvashatók.

Minden jog fenntartva.
A mű sem részleteiben, sem egészében
nem használható fel és nem sokszorosítható
a kiadó engedélye nélkül.

ELŐSZÓ

Ha a kezdedben tartod ezt a könyvet, akkor

- vagy a Zakeus kurzus résztvevője vagy,
- vagy egy kurzus elindítását tervezed,
- vagy egyedül végzed a kurzust a munkafüzet segítségével.

Mindhárom esetben megtalálod benne a kurzus leghatékonyabb elvégzéséhez szükséges információkat. Bármilyen is legyen a motivációd, jó tudni, hogy mit várhatsz ettől a képzéstől, ismerve annak felépítését.

A Zakeus kurzus egy olyan képzési program, amely szól egyrészt a keresztényekhez, másrészt minden jóakarátú emberhez, akik egységet szeretnének teremteni hitéletük, értékrendjük, meggyőződésük és a világban élt „hétköznapi” életük között. A képzés 2006-ban indult el Pierre-Yves Gomez (az Emmánuel Közösség tagja) vezetésével. A kurzust egy csoport koordinálja, amellyel a www.zachee.com weboldalon lehet felvenni a kapcsolatot.

Az elhangzó tanításokhoz két gyakorlati rész tartozik, amelyek segítenek életre váltani a tanításokat. A munkafüzetet úgy alakítottuk ki, hogy jegyzetelhesd bele, és a feladatokhoz tartozó táblázatokat is ki tudod tölteni. Használd egészséggel! Ez a te útikönyved.

A bevezetőben megtalálsz minden fontos információt a képzés megértéséhez, vagy egy Zakeus kurzus elindításához. Kezdd mindenképp ennek figyelmes elolvasásával, hogy „átjárjon” a kurzus lelkiisége. A beve-

zető VII. fejezete különösen azoknak szól, akik nem tudják egy csoporttal együtt haladva végezni a kurzust, csak egyedül. Az Úr neked is azt mondja: *Ma a te házádban kell megszállnom.*

BEVEZETŐ

MI IS A ZAKEUS KURZUS?
HOGYAN ÉPÜL FEL? HOGYAN VÉGEZZEM EL?

I. Miért jó a Zakeus kurzus?

**A Zakeus kurzus eredeti célja:
egységet teremteni hitünk és hétköznapi életünk között**

A Zakeus kurzus egy lelki **átalakulást** segítő előadássorozat, amely leginkább azoknak szól, akik szeretnék elmélyíteni keresztény életük hétköznapi dimenzióit, legyen szó családi, munkahelyi, társadalmi vagy politikai életről. A kurzus a katolikus Egyház társadalmi tanítására épül; az alapját pedig a 2004-ben kiadott Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma, A Katolikus Egyház Katekizmusa és egyéb egyházi dokumentumok képezik. De ez a kurzus nem csupán az Egyház társadalmi tanításáról, vagy annak megvalósításáról szól, hanem olyan lelki útra hív, amelynek célja, hogy megtaláljuk szentté válásunk eszközeit a mindennapokban.

A keresztények nagy többsége a világban és a világból él. Idejük nagy részét munkahelyi, családi, társadalmi és olykor politikai tevékenységekkel töltik. A megélhetésükhöz szükséges forrásokat a világban találják meg, ahol a felelősségüket, hatalmukat, igazságosság iránti érzéküket és szeretetre való képességüket gyakorolják (vagy sem). Nagyrészt a világegyetért szolgálatauk teszi őket értékesé vagy értéktelenné.

Még ha nem is tartja magát a **világból** valónak, egy laikus keresztény a **világban** él. De hogyan legyünk jelen úgy a **világban**, hogy **nem a világ-**

ból valók vagyunk? Abba a kísértésbe eshetünk, hogy a hitéletünket és a hétköznapi életünket elválasztjuk egymástól. Ez arra kárhoztatja a keresztényt, hogy kettős életet éljen, egy „világtól eltávolodott”, vallásos, egyházas életet (vasárnap vagy az imádságok, egyházi szolgálatok alkalmával), és a világban egy profán, világias életet (munkában, társadalmi életben). A keresztény tehát arra lesz ítélve, hogy állandó önvizsgálatot végezzen, hogy a „lehető legkevesebb rosszat” okozza a világban, szem előtt tartva, hogy valódi lelki kibontakozása a „világon kívül” történik, menekülve a társadalmi nyomás elől.

És nem kielégítő és nem is tartható állapot. Ha szétválasztjuk a hitéletünket a hétköznapi tevékenységeinktől, onnantól kezdve csak a bűn szemzőgéből beszélünk a világról, amely annak elkövetésére buzdít, és soha nem az általa felkínált lehetőségekről és alkalmakról, amelyek a megszentelődésünket szolgálják. Így a világ megvetése megfoszt minket szentté válásunk elsődleges színterétől. Hiszen, ha nem a világban járjuk az élet-szentség útját, akkor hol máshol? Ha nem ott mutatjuk meg, hogy Krisztus tanítványai vagyunk, akkor hol teszünk tanúságot erről? Ha nem a világban, **a hétköznapi életünkben** keressük a megszentelődésünket, akkor nem fogjuk megtalálni a szentség útját azokon a helyeken, ahol hivatottak vagyunk élni. Ebben az esetben egy bűnös vagy kiábrándító életre vagyunk korlátozva, amin az imádság ideje, vagy az Egyházban töltött életünk „enyhít” csak valamelyest.

A Zakeus kurzus kiindulópontja: vegyük komolyan, hogy egy laikus keresztény lelki életének lényege a világban valósul meg, az ott megélt tapasztalatain keresztül, és éppen ezt kell gyümölcsözővé tenni. **A világ az a hely, amelyet megszentelődésünkre kaptunk.** Ha minden nap tudatosítjuk, hogy a társadalom nemcsak csapdákat állít nekünk, hogy bűnbe csaljon, hanem lehetőségeket is kínál, hogy növekedjünk az élet-szentségben, akkor a hétköznapi életünket is megszentelhetjük, és egészségbe hozhatjuk imaéletünkkel. Ha tevékenységeink által részt veszünk az isteni teremtésben, ha érvényre juttatjuk a közjót, ha helyesen használjuk javainkat, ha előnyben részesítjük a szegényeket, ha jól gyakoroljuk a tekintélyt, ha felelősséget vállalunk, ha közösségben élünk, stb., akkor megvalósítjuk az „eucharisztikus következetességet”, melyről XVI. Benedek emeritus pápa beszél a *Sacramentum Caritatis* apostoli buzdításában (83. fejezet). Így többé már nincs egyik oldalon a vallásos, másikon a világi életünk, hanem csak egy és ugyanaz a keresztény életünk van az Úrért.

Hogyan csináljuk? Lelki út, amely segít felfedezni Zakeus fejlődését

Szent Lukács evangéliumának 19. fejezetében Jézus így szól Zakeushoz: *Ma a te házádban kell megszállnom.* Vegyük komolyan, hogy **„ma”** és **„a te házádban”**. Az idő mindig a jelen, a mi mindennapjaink; a ház pedig a mi saját házunk, ahol az Úr meg akar szállni. Ez magában foglalja családjunkat, munkánkat, helyi, politikai, vagy társadalmi tevékenységünket. Ezek azok a területek, ahová Jézus szeretné, ha meghívnanánk és befogadnánk. Az evangélium végén nem azt mondja az Úr Zakeusnak: „Add el mindenedet, amid van, és kövess engem!”... A világban hagyja, de most már a vele való találkozástól **átalakulva** és megvilágosodva.

Zakeus a mi példaképünk és reménységünk megtestesítője: az Úr belép a mi életünk mai napjába is, hogy a mi házunkban szálljon meg.

Megérteni azt, hogy az Úr a leghétköznapiabb és legközönségesebb élethelyzetekben látogat meg, gyakran **előzetes megtérést** kíván tőlünk a kurzuson. Túlságosan hozzászoktunk kettős – az egyik oldalról lelki, másik oldalról pedig profán – életünkhöz. Ettől gyakran szenvedünk. De az is előfordulhat, hogy ezt kényelmesnek tartjuk, mert végül is hasznos szétválasztani a lelket az időlegetől: így a világ **áldozatainak** tekinthetjük magunkat, amikor ott bűnt követünk el, vagy amikor nem Krisztus tanítványaként viselkedünk benne. És valljuk be őszintén, ez azt is lehetővé teszi számunkra, hogy ne kelljen megkérdőjelezni egyes viselkedési szokásainkat.

A Zakeus kurzus első célja, hogy megértsük, szükségünk van nézőpontunk megváltoztatására és az ezzel járó következmények elfogadására. A képzés akkor válik egy résztvevő javára, ha nemcsak az ismeretszerzésre vágyunk, hanem arra is, hogy **összebékítse** az Isten utáni szomjúságát a világban végzendő tevékenységeivel.

A képzés második célja, hogy bevezessen egy **hétköznapi lelkiségbe**, amelynek segítségével megtanulható, hogy a mindennapok rengeteg alkalmat kínálnak számunkra a megszentelődésre. A résztvevőnek otthoni feladatok, kiscsoportos beszélgetések, közös és egyéni imádságok segítenek a képzés során. A kurzus végére megláthatja, hogy Isten tervében a hétköznapi eseményei fantasztikus lehetőségek, amelyek azért vannak,

hogy kiaknázza azokat, és általuk növekedjék a szentségben. És arra is, hogy megtanuljon mindegyikre rácsodálkozni!

A Zakeus kurzus előadásai az Egyház társadalmi tanítására épülnek. Azonban ez nem jelenti azt, hogy ezt alkalmazva minden aktuális társadalmi problémára megoldást találunk. Az Egyház társadalmi tanítása rávilágít azokra az erőforrásokra, melyek átformálják értelmünket és szívünket, hogy harmóniában éljünk a társadalomban, még azzal együtt is, hogy leleplezzük annak igazságtalanságait és visszasságait. A Zakeus kurzus arra hív, hogy találjuk meg azokat a konkrét eszközöket, amelyek segítenek megvalósítani az Egyház által ajánlott **keresztény élet művészetét**.

A kurzus szellemében a szervezők elsősorban nem azért fogadják a résztvevőket, vagy tartják meg a tanításokat, hogy ismereteket adjanak át. Sokkal inkább az a szándék vezérli őket, hogy segítsék testvéreiket hétköznapi életük átalakításában, a keresztény életmód kialakításában saját haladási ritmusuk és lehetőségeik figyelembevételével. A koordináló csoport (team) vezetőjének feladata, hogy ez a megértő, testvéri és igényes dinamika mindvégig megmaradjon minden résztvevő felé.

A Zakeus kurzust ezért úgy kell megérteni és megvalósítani, mint a **Szentlélek művét**. Konkrét dolgokkal segíthetjük a fejlődést, a szervező csapat befogadó hozzáállása és jóindulata elősegítheti a résztvevők lelki kibontakozását, de egyedül a Szentlélek tud cselekedni, a szíveket megérinteni és átformálni. Azt is fontos megérteni, hogy a kurzust vezető team szolgálatának nagyon fontos része a résztvevőkért való imádság.

A Zakeus kurzus megértésének három kulcsa

- **Növekedni az Úrral való kapcsolatban.** Szívünkön viselni, hogy a résztvevők növekedjenek az Úrral való kapcsolatukban, felfedezve és használva azokat a lehetőségeket, melyeket a társadalmi élet felajánl számukra.
- **A gyakorlat fontosabb, mint az elmélet.** Érezzük azt, hogy fontosabb személyesen megtapasztalni, mit jelent keresztényként élni, mint csak ismeretekkel rendelkezni arról.
- **A Szentlélek munkálkodik.** Elismerni, hogy egy ilyen képzés a Szentlélek műve mindannyiunkban: ezért nem kell a másikat semmire kényszeríteni vagy meggyőzni, inkább a Szentlélekre nyitottan testvérként kísérni.

II. A Zakeus kurzus elemei

0. A Zakeus kurzus bemutatása

1. Tanítások: **nyolc téma** az Egyház társadalmi tanítása alapján; segítenek úgy tekinteni a világra, mint szentté válásunk helyszínére.
2. **Személyes gyakorlatok:** a tanításokhoz kapcsolódóan a résztvevők naponta elgondolkodnak egyes kérdéseken, ami a mindennapi életüket érinti; gyakorlati feladatok segítségével a lelki fejlődés útját járják.
3. **Kiscsoportos megosztás:** a kiscsoportok rendszeresen találkoznak, hogy megosszák egymással tapasztalataikat. Ezek a beszélgetések nem csak a személyes gyakorlatokról szólnak. Nem is arról, hogy az Egyház társadalmi tanításáról elvontan beszélgessenek, vagy személyes életükről osszanak meg részleteket, hanem hogy megértsük, ki-kí hogyan élte meg a maga módján az ajánlott gyakorlatokat, vagy milyen akadályokba ütközött, stb. A megosztás tapasztalata pótolhatatlan. A koordináló team egy tagja vezeti a 6-8 fős kiscsoportot.

4. Baráti együttlétek: fontos, hogy maga a kurzus is – a társadalmi élet-hez hasonlóan – testvéri tapasztalat legyen. Az étkezéseket, közös esti vagy hétvégi programokat ennek fényében lehet megszervezni, úgy, hogy már a kurzus ideje alatt megvalósuljon a keresztny életmód gyakorlása.

Ha egyedül szeretnéd elvégezni a képzést a munkafüzet segítségével, természetesen a tanítások meghallgatására és a személyes gyakorlatok elvégzésére is időt kell szánnod. De mielőtt elkezded, fontos tudatosítani, hogy a kurzus lelkiségének lényege, hogy megoszd másokkal is, amit ez idő alatt felfedeztél. Érdemes utánajárni, hogy tudnál-e esetleg legalább egy vagy két emberrel közösen haladni. Együtt mindig jobban fejlődünk.

0. A Zakeus kurzus bemutatása

Érdemes szervezni egy nulladik találkozást a kurzus bemutatására az érdeklődők részére, akik gondolkodnak azon, hogy az év során elköteleződnek a képzés elvégzésére. Erre az alkalomra külön segédanyagok állnak rendelkezésre, amelyeket a korábban említett weboldalon lehet igényelni. Ha szeptemberre tervezzük a kezdést, akkor jobb ezt a találkozót még nyár előtt megszervezni. Így elég idő jut arra, hogy érlelődjön az érdeklődőkben a kurzus elvégzésének gondolata.

Az alkalom öt része:

1. Imádság / dicsőítés (10 perc)
2. Bevezető tanítás: A teremtett világ védelme (35 perc)
3. A Zakeus kurzus bemutatása: felépítése, témák, időbeosztás (20 perc)
4. Korábbi résztvevők tanúságtétele (15 perc)
5. Jelentkezés a kurzusra (15 perc)

1. Tanítások

Nyolc téma kifejtésére kerül sor:

1. **A teremtés aktív közreműködői** – a világban való tevékenységünk által a teremtés folytatódik
2. **A közjó szolgálata** – ez határozza meg tevékenységeink irányát
3. **A magántulajdon helyes használata** – a magántulajdon szükséges, ránk lett bízva. Hogyan használjuk helyesen?
4. **Előnyben részesíteni a szegényeket** – miért nélkülözhetetlen a szegényekre való különleges odafigyelésünk a teremtés művének kiteljesedésében?

Ez az első négy téma olyan, mint az „iránytű”, mert négy olyan fő szempontot ad, amelyek segítenek eligazodni a világban.

5. **A tekintély gyakorlása** – mit jelent keresztnyként a tekintélyt gyakorolni, mit jelent engedelmessé válni?
6. **Részvétel a közösségi életben** – hogyan szervezzük meg egy közösség életét?
7. **Egység és szabadság** – hogyan építünk egységes és szabad társadalmat?
8. **A keresztny élet művészete** – a kurzus összefoglalása; rávilágít, hogy a tanítások milyen módon segítenek egységben látni társadalmi életünket.

Ez utóbbi négy tanítás olyan, mint egy „távolságmérő”, mert lehetővé teszi, hogy rálássunk kapcsolataink és a társadalomban való elköteleződésünk mértékére, minőségére.

A kurzus tehát két részre osztható, melyek kiegészítik egymást, de mindkettőnek megvan a sajátos logikája. A jó megszervezéshez fontos megérteni egyben is a képzést, de a részek egymáshoz való viszonyában is.

Minden tanítás öt részre bontható, hogyan segítse a résztvevőt a lényeg befogadásában

- **Első rész:** a keresztény antropológia (embertan) és a téma közti kapcsolat, ennek beegyeztetése az emberről és Istentől alkotott keresztény világképbe. Így elkerülünk minden gyanús ideológiát, és bemutatjuk, hogy a keresztény antropológia minden témát összeköt.
- **Második rész:** a téma definíciója, tartalma, értelmezése.
- **Harmadik rész:** a téma komplementere (pl. a munkáról szóló tanítás esetén a pihenés; a gazdagság esetén a szegénység). Így lehetővé válik, hogy az adott témát átfogóan feldolgozzuk, egészen a gyakorlati megvalósításig.
- **Negyedik rész:** kórtünetek. Minden téma esetén feltárjuk azokat az akadályokat, amik gátolnak bennünket, hogy kiteljesedett keresztény életet éljünk. A leggyakrabban elkövetett bűnöket konkrétan, nem csak általánosságban tárgyaljuk (pl. a munka téma során előkerül a munkaalkoholizmus; a gazdagság témánál a vásárlási függőség; vagy a hatalom gyakorlásától való félelem egy másik tanításban).
- **Ötödik rész:** Isten Igéje. Fontos, hogy a tanítást a témához kapcsolódó evangéliumi rész magyarázatával zárjuk. Ez egy rövid kommentár, ami emlékeztet arra, hogy Jézus a keresztény életforma abszolút példája.

A tanítás után nincs kiscsoportos beszélgetés, sem a felmerülő kérdésekre válaszadás. Hagyni kell a résztvevőket feldolgozni a felfedezéseiket. Ehhez szükséges, hogy a tanítások egyértelműek legyenek, ne tartalmazzanak kétértelmű dolgokat, és könnyen lehessen következtetéseket levonni. Az idézett egyházi dokumentumok elérhetőségét minden résztvevő megkapja, hogy azokban a saját ritmusában mélyülhessen el. Az eltévelyedések elkerülése miatt az Egyház tanításához való hűség feltétele a kurzus elindításának.

2. Személyes gyakorlatok

A témához kapcsolódóan 5-8 gyakorlat található ebben a **munkafüzetben**. Kezdetben több a feladat, mint a vége felé, hogy a résztvevő gyakorlatot szerezzen az önálló feldolgozásban. Az idő előrehaladtával önállóan is kell találnia a saját életéhez illeszkedő gyakorlatot a korábbiak mintájára. A gyakorlatok általában néhány percet igényelnek naponta. Nagyon fontos jegyzeteket készíteni a munkafüzetbe. Nem kell túl részletesen átgondolni a feltett kérdést, elég csak 2-3 lényeges tényezőt lejegyezni, amelyeket fontosnak tartunk. Ez a kiscsoportos megosztásokra is érvényes.

A gyakorlatok elvégzése két sorozatra bontható:

- A tanítás után a gyakorlatok első sorozata személyes feladatokat ajánl, amelyek szorosan kapcsolódnak a tanítás témájához.
- A kiscsoportos találkozó után következik a gyakorlatok második sorozata, amelyek már inkább lelki síkra terelik a kérdéseket. Ezeket a feladatokat kiegészítik a témához kapcsolódó gyakorlatok, olvasmányok, idézetek: szentségimádás, Isten Igéjéről való elmélkedés, egyházatyák írásai, egyéb egyházi dokumentumok stb. Ezek a gyakorlatok már „szabadabbak”, személyesebbek. Ezek nem részei a kiscsoportos beszélgetéseknek.

Fontos, hogy a gyakorlatokat nagyon rendszeresen végigcsinálják! Még ha az elfoglalt, aktív életet élő résztvevőknek ez nehéz is, a személyes, rendszeres összegzés elengedhetetlen a kurzus hatékonysága szempontjából. Enélkül azt kockáztatjuk, hogy csak értelmünket érinti, de nem lesz hatással a konkrét mindennapi életünkre.

Meg kell tapasztalni, és nem csak az értelmünkkel megérteni, hogy mit jelent keresztényként élni. Természetesen mindenki a saját ritmusában halad, és nem kell siettetni a résztvevőket, még kevésbé az iskolai házi feladatokhoz hasonlóan számonkérni. Egyszerűen az érdeklődést kell felkelteni, emlékeztetni a résztvevőket a kurzus kezdetén – majd időnként újból – az egyéni gyakorlatok, a kitartás fontosságára, a testvéri megértésre és egymás elfogadására. A kurzus elvégzéséről már az elején beszéljük le azokat, akik csak a tanításokat szeretnék meghallgatni, mert esetükben így épp a lényeg nem valósulna meg.

3. Kiscsoportos megosztás

A tanítás után két héttel következik a kiscsoportos találkozó. Minden kiscsoport kb. nyolc fővel működik, amit a képzést irányító team egy tagja vezet. Célja a személyes gyakorlatokkal kapcsolatos tapasztalatok, nehézségek, felfedezések, rácsodálkozások megosztása. A **kiscsoportvezető** feladata, hogy a beszélgetés ne a témával kapcsolatos véleményekről, értelmezésekről szóljon. A megosztásnak a mindenki számára azonos **személyes gyakorlatokkal kapcsolatos** élményekre, **átélésekre** kell fókuszálnia. A testvéri beszélgetést bátorítva a vezetőnek meg kell győződnie arról, hogy a megosztások a résztvevők otthoni munkájában gyökereznek, melynek célja a személyes tapasztalatok elmélyítése; valamint arra is figyel, hogy a kiscsoport tagjai egyes szám első személyben fejezzék ki magukat.

A kiscsoportos megosztás időtartama **maximum 1 óra**; ezt az elején világosan jelezni kell, és tiszteletben tartani, hogy ne alakuljon át egy véget nem érő beszélgetéssé.

A kiscsoportvezető három feladata a megosztás alatt

- Figyeljen arra, hogy mindenki, aki szeretne, sorra kerüljön, és senki ne sajtátsa ki a szót magának.
- Bátorítsa testvériesen a résztvevőket, hogy fordítsanak időt a személyes otthoni gyakorlatokra tapasztalataik elmélyítése céljából. Neki természetesen példát kell ebben mutatnia.
- Segíteni a nézőpontváltásban a többieknek. Bátorítani őket, hogy észrevegyék a megosztott tapasztalataikon keresztül a világ által felkínált lehetőségeket a megszentelődésre.

Ha egyedül tervezed a kurzust végigcsinálni, nem pedig szervezett keretek között, fontos megértened, hogy a megosztás nem egy elhanyagolható részlet. A képzés felépítéséhez tartozik, mert lehetőséget ad összegezni, új nézőpontot találni, megfigyelni a többiek fejlődését, együtt imádkozni és egymást bátorítani. Ezért jó, ha te is rendszeresen meg tudod valakivel osztani a tapasztalataidat.

4. Baráti együttlétek

Meghatározóak a kurzus eredményessége szempontjából.

- Minden találkozás alkalmával különös figyelmet kell fordítani a résztvevők **fogadására és a barátságos légkör** megteremtésére. Az emberek gyakran fáradtan, stresszesen, munka után érkeznek. Fontos, hogy barátságos legyen a hely, ahol személyesen, testvériesen fogadják őket.
- A kurzus ideje alatt legalább két alkalommal ajánlott szervezni egy **közös laza, pihentető alkalmat**; közös estét vagy étkezést, hogy legyen lehetőség a személyes találkozásra, ismerkedésre is.
- A képzés alatt ajánlott a **közös szentmisén, szentségimádáson** való részvétel.

A kreativitás és a szeretet rendkívül fontosak. A kurzus zökkenőmentes lebonyolításáért a logisztikai csapat vagy ember a felelős, aki a részletekre figyel (helyszín, időbeosztás, információk átadása stb.). Fontos, hogy a résztvevők megérezzék, hogy gondoskodunk róluk és a legjobbat szeretnénk a számukra. A logisztikai csapat számára ez is egy gyakorlat, ami része a kurzusnak.

Összegzés – minden téma feldolgozása négy részre bontható

1.

TANÍTÁS ELŐADÓTÓL VAGY FELVÉTELŐL;
EZT MINDEN RÉSZVEVŐ EGYÜTT HALLGATJA EGY HELYEN

2.

OTTHONI SZEMÉLYES
GYAKORLATOK
1. SOROZATA
2 hét

Ez a tanítást követő két hétben zajlik. Lehetőséget ad, hogy a témát konkretizáljuk, magunkévá tegyük. Kis gyakorlatokat, imádságokat ajánl a munkafüzet, hogy a gondolatoktól eljussunk a tettekig a saját életünkre vonatkozóan. Reggelenként kb. 10 percet szentelünk az adott témának és az imának. A füzetben találunk segítséget az imához és Isten Igéjének olvasásához, ami a résztvevőt egész nap elkíséri. Az esti rész kb. 15 percet vesz igénybe.

3.

KISCOPORTOS MEGOSZTÁS

4.

OTTHONI SZEMÉLYES
GYAKORLATOK
2. SOROZATA
2 hét

A gyakorlatok második sorozata a kiscsoportos beszélgetés utáni két hétben következik. Néhány szempontot ad a fejlődéshez, de nem annyira szisztematikusan, mint az első sorozat esetében. Ötféle gyakorlattípus javasolt erre az időszakra:

- a kiscsoportban megfogalmazott személyes fejlődési terület elmélyítését segítő gyakorlat;
- személyes környezetünkkel kapcsolatos gyakorlat;
- az Egyház társadalmi tanításának elmélyítését segítő feladat;
- szentségimádási gyakorlat;
- Isten Igéjéről való elmélkedés.

III. A csoportos találkozások menete (tanítás vagy kiscsoportos megosztás)

Időtartam: 1 óra 30 perc

- Résztvevők fogadása: **10 perc.** (Ez függ a létszámtól is; ha sokan vannak, több időt igényelhet)
- Ima/dicsőítés: **10 perc.** Segít a résztvevők figyelmét a Szentlélek munkálkodására fordítani. A dicsőítést is ebben a lelkületben vezessük.
- Tanítás vagy kiscsoportos megosztás: **60 perc.**
- Közös ima: **10 perc.** Ez segít lezárni az alkalmat, meghíva a résztvevőket, hogy engedjék a Szentlelket tovább munkálkodni magukban. A spontán imákban – amelynek gyakorlására biztatjuk a résztvevőket is – jó kimondani, ami megérintett, és az Úr elé vinni.

A résztvevők iránti tiszteletből fontos pontosan tartani az időt, még akkor is, ha a vége után kötetlen formában lehet folytatni a beszélgetést.

Észrevétel: amennyire lehetséges, minden kiscsoport egy helyen gyűljön össze a megosztásra (plébánia, közösségi vagy egyéb helyiség), hogy a közösségi lelkület megmaradjon a kurzus alatt.

IV. Példa a kurzus ütemezésére

A Zakeus kurzus minimum nyolc hónapot ölel fel (a nyolc témához kapcsolódóan). Ajánlott a tanév során tartani, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy jobb, ha a nyári időszak nem okoz törést a menetében. Fontos a találkozókat rendszeresen megtartani, amennyire lehetséges, kéthetente. Ez segít megerősíteni a testvéri kapcsolatokat, és a kitartást is. A legjobb előre elkészíteni a kurzus ütemezését, figyelembe véve az ünnepeket, hogy ne maradjon ki túl sok idő két találkozás között.

Be lehet iktatni az első négy tanítás (iránytű) után egy rövid szünetet, mely lehetővé teszi, hogy a vezető team és a résztvevők is megpihenjenek kicsit, mielőtt belekezdenek a második szakaszba (távolságmérő). Jó, ha

ez az időszak nem tart tovább 3 hétnél, nehogy a lelkesedés kihűljön, és a gyakorlatok haladási ritmusát nehéz legyen újra felvenni.

Az első (iránytű) és második (távolságmérő) rész végén is lehet szervezni egy baráti vagy lelki együttléte: étkezés, esti vagy hétvégi program, lelkigyakorlat, közös szolgálat... legyetek kreatívak!

Meghatározó tapasztalat lehet az év során a Zakeus Fórum – amit minden év májusában Paray-le-Monialban (Franciaország) szerveznek –, különösen, ha a kiscsoportunkkal vagy a vezető teammel együtt veszünk rajta részt. Ennek a fórumnak a felépítése nagyon hasonló a Zakeus kurzuséhoz. Az Emmánuel Közösség tagjai szervezik. A választott téma segít elmélyíteni az Egyház társadalmi tanítását egy különleges szemszögből (szolidaritás, segítségnyújtás helyi szinten, természetvédelem, közjó, megkülönböztetett figyelem a szegények iránt, stb.). Mindenkinek szól, aki szeretne töltödni, tapasztalatokat megosztani, nyitott maradni a különböző keresztény lehetőségekre, hogy egy igazságosabb társadalmat építsünk. Ez a fórum nem csak a kurzuson résztvevőknek szól, hanem mindenki számára elérhető. A www.zachee.com oldalon angolul és franciául több információ található ezzel kapcsolatban.

A Zakeus kurzus végén fel lehet ajánlani a résztvevőknek, hogy egyénilig vagy csoportosan részt vehetnek valamelyik nyári lelkigyakorlaton Paray-le-Monialban. A Zakeus kurzus bemutató standját a helyszínen megtalálják, továbbá a képzés bemutatásával kapcsolatban is hallgathatnak előadást. Ez is egy lehetőség meghívni másokat, hogy fedezzék fel az Egyház társadalmi tanításának kincseit.

A nyári fórumokról itt lehet bővebben olvasni: www.session-paray.com

	Mi?	Mikor?
Zakeus kurzus elindítása	0. alkalom: Zakeus kurzus bemutatása a bevezető tanítással: A teremtett világ védelme	0. hónap
	Résztvevők informálása, jelentkezők feliratkozása	0. hónap
1. téma	1. tanítás	1. hónap egy fix napján (= kezdőnap)
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 1. sorozat</i>	
	Kiscsoportos megosztás a gyakorlatok 1. sorozatáról	kezdőnap + 2 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 2. sorozat</i>	
2. téma	2. tanítás	kezdőnap + 4 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 1. sorozat</i>	
	Kiscsoportos megosztás a gyakorlatok 1. sorozatáról	kezdőnap + 6 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 2. sorozat</i>	
3. téma	3. tanítás	kezdőnap + 8 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 1. sorozat</i>	
	Kiscsoportos megosztás a gyakorlatok 1. sorozatáról	kezdőnap + 10 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 2. sorozat</i>	
4. téma	4. tanítás	kezdőnap + 12 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 1. sorozat</i>	
	Kiscsoportos megosztás a gyakorlatok 1. sorozatáról	kezdőnap + 14 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 2. sorozat</i>	
Az első rész (iránytű) vége. Szünet.		

Baráti együttlét	Hétvége vagy közös étkezés kezdőnap + 16 hét	
5. téma	5. tanítás	2. rész (távolságmérő) kezdőnapja
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 1. sorozat</i>	
	Kiscsoportos megosztás a gyakorlatok 1. sorozatáról	kezdőnap + 2 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 2. sorozat</i>	
6. téma	6. tanítás	kezdőnap + 4 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 1. sorozat</i>	
	<i>Közös részvétel szentségimádáson</i> Kiscsoportos megosztás a gyakorlatok 1. sorozatáról	kezdőnap + 6 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 2. sorozat</i>	
7. téma	7. tanítás	kezdőnap + 8 hét
	<i>2 hét otthoni személyes gyakorlat, 1. sorozat</i>	
	Kiscsoportos megosztás a gyakorlatok 1. sorozatáról	kezdőnap + 10 hét
	<i>2 hét a „nagy áttekintés” otthoni személyes gyakorlat</i>	
8. téma	8. tanítás	kezdőnap + 12 hét
	Záró (baráti) összejevetel	

V. Hogyan zajlik egy kurzus? Kinek mi a feladata?

A Zakeus kurzushoz kell egy szervező csapat (a segítők) és megfelelő számú résztvevő. A segítők elkötelezik magukat a kurzus vezetője felé (lásd www.zachee.com), hogy lelkiismeretesen betartják a kurzus lebonyolításának előírt forgatókönyvét; nem változtatnak a tanítások és gyakorlatok tartalmán, és visszajelzést adnak azok menetéről.

Ezek fontos szempontok, hiszen a kurzus a résztvevők életének érzékeny területeit is érinti. Elhajlások és manipulációk mindig előfordulhatnak. Ezért a résztvevők és a vezetők védelme érdekében, az Egyházhoz való hűség szellemében lényeges, hogy a kurzust ne lehessen azzal meggyanúsítani, hogy valaki azt személyes hatalmának vagy befolyásának eszközeként használja. Ez a hozzáállás teljesen ellentétes egy ilyen jellegű szolgálattal, és a testvéri szeretettel.

A kurzus hivatalos weboldalán, a zachee.com regisztráltak számára fenntartott felületén található egy eszköztár, mely a szervező csapat pasztorális szolgálatát hivatott segíteni: szórólappminta, vezetői kézikönyv, a kurzust bemutató alkalomra minta, előadói útmutató, imaidők, kiscsoportok vezetéséhez segédanyag, bónusz tanítások...

Belépési kódot az induló kurzus előzetes bejelentésével lehet kérni a www.zachee.com oldalon.

A résztvevők

12-40 fő ajánlott, 2-5 kiscsoportba beosztva.

Fontos felmérni, hogy valóban megértették-e a kurzus célját és tartalmát.

- Alapvető, hogy a résztvevőket a lelki fejlődés lehetősége **motiválja**, és ne csak az Egyház társadalmi tanítása érdekelje őket.
- Legyenek készek elköteleződni és megtenni azokat a személyes **erőfeszítéseket**, melyeket a kurzus elvégzése megkíván. Fontos megvizsgálni, hogy nincs-e olyan tevékenység az életükben, ami megakadályozná őket a hűséges kitartásban. Ennek megítélése a kurzus vezetőjére tartozik.
- Az is feltétel, hogy egyénileg, vagy egy bemutató alkalmon megismerjék a kurzust.

A kurzuson való részvétel nincs sem életkori, sem szakmai feltételhez kötve. Sőt, épp ellenkezőleg, a résztvevők vegyes életkora és az eltérő élethelyzetük inkább színesíti a képzést.

Két fontos szempont, hogyan belépünk „Zakeus lelkiiségébe”

- A szervezők meghívják a résztvevőket, hogy ők is **kapcsolódjanak be valamilyen szolgálatba** a kurzus jó működése érdekében, és ne csak passzívan legyenek jelen. A szervező teamnek is oda kell figyelnie, hogy a résztvevők képességeihez, talentumaikhoz, elköteleződésükhöz mérten mindegyiküknek legyen szolgálata, és senki ne maradjon ki. Nem „lehallgatjuk” a kurzust, hanem együtt „végezzük”.
- **A kurzus végére fontos, hogy létrejöjjön legalább egy újabb kurzus megszervezésére alkalmas „alapító mag”.** Hamar meg kell hívni a résztvevőket erre a felelősségvállalásra. Nemcsak a saját személyes gazdagodásunkra végezzük el a képzést, hanem hogy másoknak is felajánljuk az Egyház társadalmi tanításának kincseit. Nem akkor mondhatjuk sikeresnek a kurzust, ha a résztvevők elégedettek, hanem ha annyi lelkesedést és energiát ad, hogy egy újabb csapat születik a résztvevőkből, amely képes egy új kurzus elindítására.

A szervező team

Ötféle szolgálatot foglal magába: felszentelt pap (ha lehetséges), a kurzus vezetője, előadók, kiscsoportvezetők, logisztikai felelős(ök). A kiscsoportvezetők száma a résztvevők számától függ. Példa: egy kiscsoportvezető 6-8 emberért, egy logisztikai vezető 20 főért felelős. Jó, ha a csapatban minden életállapot jelen van (házas, Istennek szentelt életű, egyedülálló, felszentelt pap).

Felszentelt pap

A kurzus vezetőjét segíti, szükség szerint részt vesz a kurzus különböző eseményein, szentmisét mutat be, találkozik igény szerint a résztvevőkkel. Ő a garancia, hogy a Zakeus kurzus beépül az egyházi és a plébániai életbe. Ha mégsem plébániai keretek között zajlik, akkor is érdemes bevonni egy papot.

A kurzus vezetője

Ő a nélkülözhetetlen felelős, aki a közjó érdekében gyakorolja a tekintélyét:

- **Vezeti** a teamet.
- Meghozza a szükséges döntéseket.
- Beosztja a kiscsoportokat.
- Jelentkezéskor ellenőrzi, hogy a résztvevők megértették-e a kurzus lényegét és mindazt, ami azzal jár.
- Figyel arra, hogy a tanítások érthetőek és pontosak legyenek. Figyelemmel kíséri a résztvevők fejlődését, és ügyel arra, hogy baráti, és egymást elfogadó légkör uralkodjon.
- **Megszervezi a team imádságát**, és szükség esetén kijelöli a dicsőítést és a záró ima vezetőjét.
- Ő **garantálja** a vezető teamben, hogy a kurzus menete megfelelő legyen, és javasolja a team-tagoknak, hogy további kurzusok szervezésére maradjanak kapcsolatban egymással.

Az előadók

Az előadóknak rendelkezniük kell olyan pedagógiai készségekkel, hogy világos üzeneteket tudjanak átadni egy olyan közönségnek, akik nem egy „tanfolyamra” jönnek, hanem szeretnék az Egyház társadalmi tanítását a saját életükre alkalmazni. Ez egy testvéri szolgálat, amit a tanítás karizmájával rendelkező emberek biztosítanak.

Az előadóknak is **el kell végezniük a személyes otthoni gyakorlatokat** a résztvevőkkel együtt, hogy megértsék a kurzus egészét, és elhelyezzék benne az általuk bemutatott témát. Enélkül a tanításuk nem éri el a célját.

Egy sikeres tanítás kiemeli a súlypontokat, és előkészíti az elvégzendő feladatokat. Továbbá felkelti a vágyat az emberekben, hogy **a hallottakat tettekre is váltsák**.

Fontos, hogy az előadó **lelkesedésével, példájával és tapasztalatával** tanúságot tegyen a keresztény élet művészetéről, amelynek megtapasztalására a Zakeus kurzus meghívja a résztvevőket.

Amennyiben lehetséges, ajánlott, hogy

- a kurzus vezetője ne tanítson;
- ne csak egy, hanem több előadó legyen.

Ez azért fontos, hogy ne keveredjen össze a személy karizmája a tanítás tartalmával. Ha ez nem valósítható meg, akkor is vigyázni kell, hogy ne az előadó karizmája domináljon, hanem maga a tanítás tartalma legyen a középpontban.

Kiscsoportvezetők

Szerepük lényeges, hiszen ők **kísérik** a résztvevőket, teszik személyesé a kapcsolatokat, és arra törekcsenek, hogy a résztvevők ne válasszák szét a közösen hallgatott tanítást, az egyéni gyakorlatokat és a mindennapi tevékenységüket, hanem egységben lássák és éljék meg azokat. Egy kis testvéri közösséget kell felépíteniük a rájuk bízott emberekből. Ehhez nagyon fontos a kreativitás, a szeretet lelkületében és a kurzus vezetőjének irányítása alatt.

- Általában 8 fő van rájuk bízva.
- Feladatuk a kiscsoport vezetése.
- **Segítik a** rájuk bízott csoport **testvéri életét**, bátorítva azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja a tagok közti jó kapcsolat kialakulása.
- Személyesen **bátorítják** az embereket, hogy végigjárják a kurzus lelki útját, állapotbeli kötelességeiket figyelembe véve úgy, hogy a megtett út hasznos legyen számukra. Testvéri bátorításuk és példamutatásuk meghatározó a kurzus sikere szempontjából.
- **Imádkoznak** a résztvevőkért. Ez a láthatatlan, de fontos része a szolgálatuknak abban áll, hogy közbenjárnak imádságban a csoporttagokért, **különösen is a Szentléleknek ajánlva őket**.

- **Beszámolnak** a kurzus vezetőjének a kiscsoport működéséről, hogy megőrizték a többi csoporttal való egységet, és szétösszák minden résztvevő között azokat a szolgálatokat, amelyek szükségesek a kész és megfelelő működéséhez.

Ha nincs más lehetőség, mint egyedül megszervezni a kurzust, jelezd felénk a www.zachee.com oldalon, hogy létrehozassunk egy „internetes testvériséget” veled.

Logisztikai felelős(ök)

Szolgálatuk döntő jelentőségű, mert a kurzus zökkenőmentes lebonyolításáért felel, biztosítva a megfelelő anyagi feltételeket. A kurzus felelősével és a kiscsoportok vezetőivel együtt részt vállal a kurzus összetartásában és dinamikájában baráti összejöveleket ajánlásával és megszervezésével. Az ő feladata a Zakeus kurzus népszerűsítése, az adatgyűjtés, a jelentkezések követése, a munkafüzetek kiosztása és az irodai feladatok elvégzése. Jelszava: **„minden legyen rendben”**, a jóindulat és a szeretet légkörében.

Két észrevétel a szervező team részére

- **A team tagjainak lenni azt jelenti, hogy ők is részesei a kurzusnak.** Akármilyen feladatot lát is el valaki, úgy gondoljon a szolgálatára, mint egy lelkigyakorlatra, amelynek végzése a megszentelődés személyes és alázatos lehetőségét kínálja. Ügyeljünk arra, hogy a csapatot ez a lelkület vezérelje olyan módon, hogy ők is tanúságot tegyenek a keresztény élet művészetéről.
- **A team-tagok közös, rendszeres imáit** és megosztásait úgy kell megszervezni, hogy ebben a lelkületben erősödjének.

VI. Hogyan indítsunk Zakeus kurzust?

Az „alapító mag”

Talán szeretnétek elindítani egy kurzust, ami nagyon jó lehetőség az Egyház társadalmi tanításának megismertetésére, és annak elmélyítésére a kurzuson való szolgálat során. Hogyan kezdjétek neki?

A kurzus elindításához szükség van először is egy „alapító magra”. Olyan emberekre, akikben van vágy a kurzus elindítására, van elég energiájuk végigcsinálni, mert megértették, hogy az ő hitük a kurzus megszervezése által növekszik, és mások javára lesz. Ez a személyes meggyőződés fontos ahhoz, hogy az „alapító mag” gyümölcsöt hozzon, a tagoknak pedig tudatában kell lenniük azoknak a kegyelmeknek, amelyeket e misszió által kapnak ők maguk és a résztvevők is. Az elköteleződés nagylelkűsége ezen a bizalmon és alázaton múlik.

Megkülönböztetés

Fontos, hogy az „alapító mag” tagjai elég időt szánjanak közös szent-ségimádásra, megosztásra, imádságra megkülönböztetés céljából. Különösen ajánlott a Lk 6,45-49 evangéliumi részről való elmélkedés, és közben engedjük, hogy az Ige személyesen megszólítson.

A jó ember szívének jó kincséből jót hoz elő, a rossz ember pedig a rosszból rosszat. Hisz a száj a szív bőségből beszél. Miért mondtátok nekem: Uram, Uram! – ha nem teszitek meg, amit mondom? Megmondom nektek, kihez hasonlít, aki eljön, meghallgatja tanításomat és tettekre is váltja. A házat építő emberhez hasonlít, aki mélyre leásott, és a sziklára rakta az alapot. Jött az árvíz, és az áradat rázúdult a házra, de nem tudta megingatni, mert biztos alapra épült. Aki meghallgatja ugyan (tanításomat), de nem váltja tettekre, ahhoz a házat építő emberhez hasonlít, aki a házat minden alap nélkül földre építette. Amikor az ár nekizúdult, nyomban összeomlott és romhalmazzá vált.

Az „alapító mag” kialakítását az Úrral töltött idő után érdemes elkezdni, mikor már megértettük a kurzus lényegét. Bennünk van-e a teljes megtérés utáni vágy, amiről a bevezetőben szó volt? Amikor ez a döntés megszületik, az „alapító mag” felveszi a kapcsolatot a Zakeus kurzus koordinátoraival (www.zachee.com; www.emmanuel.hu/zakeus), hogy a

többi csoporttal kapcsolatban maradjanak, és így együtt teremtsék meg az Egyház társadalmi tanításának igazi kultúráját.

Képzés

Az „alapító magnak” elegendő taggal kell rendelkeznie, hogy minden funkció be legyen töltve. Továbbá érdemes mindjárt az elején felkeresni egy plébániát vagy keresztény közösséget, ahol elindíthatjuk a kurzust.

Három-négy hónapon keresztül az „**alapító mag**” küldetése a kurzusra való felkészülés. Ennek érdekében vállalják, hogy:

- meghallgatják és előkészítik a tanításokat,
- elvégzik az azokhoz kapcsolódó gyakorlatokat.

A munkafüzet ezt a tanulást is szolgálja. A team-tagok gyorsított képzésének feltétele a jól megszervezett és rendszeres találkozások. Az volna az ideális, ha minden héten egy fix napon találkoznának a tagok. Így a két nagy rész (az *Iránytű* és a *Távolságmérő*) 12 hét alatt feldolgozható.

Ezt a tanulási időszakot a következőképpen lehet megszervezni:

Találkozások	Téma	Cél
1. hét	Találkozás és kis-csoportos megosztás az első tanításról, amit otthon meghallgattak, vagy elolvastak a team-tagok	A kurzus lényeges elemeit a leírtak alapján teljesen magunkévá tenni. Előkészíteni a tanításokat.
2. hét	Találkozás és kis-csoportos megosztás a gyakorlatok első sorozatáról	A lehető legtöbb személyes gyakorlatot elvégezni, és megérteni a gyakorlatok és a tanítás közti kapcsolatot
3. hét	Találkozás és kis-csoportos megosztás a gyakorlatok második sorozatáról	Ugyanaz, mint a múlt alkalommal

4. hét	Találkozás és kis-csoportos megosztás a második tanításról, stb.	...
--------	---	-----

Elköteleződés

Amikor az „alapító mag” arra késznek érzi magát, felveszi a kapcsolatot a nemzetközi koordinátorral, hogy jóváhagyják a kurzus elindítását. Erre már az első rész (az iránytű) feldolgozása után lehetőség van. Fontos beszélni egy külső konzulenssel a kurzus végleges elindítása előtt. Ez nem jelent akadályt abban, hogy az „alapító mag” már elkezdje meghívni a kurzusra a résztvevőket.

Jó, hogyha az előadók elsősorban az „alapító magból” kerülnek ki. Máskülönbén viszonylag hamar kell külső előadókat keresni. Ideális megoldás lenne, ha a kurzus szervezői egymás közt osztanák fel a témákat a személyek tanító karizmáinak megfelelően. Ahogy az V. pontban már említettük, a tanítás a testvéri szeretet cselekedete, amely elkötelezettséget és tisztánlátást kíván saját képességeinket illetően.

A közös imák és a testvéri élet nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az „alapító mag” termékeny legyen. Ezek segítenek a Lélekben élni, hogy egy olyan evangelizáció eszközei lehessünk, amely meghaladja saját elképzeléseinket és erőinket. Ahogy már említettük, a Lélekben való élet a kurzus remélt gyümölcse. Az alapítóknál ennek világosan kell látszódnia, hogy újabb „alapító magok” szülessenek a kurzust követően, és így **folytassák a hétköznapi evangelizációs szolgálatát.**

VII. Mit tegyél, ha nincs lehetőséged elindítani vagy mással közösen végezni egy kurzust?

A Zakeus kurzust alapvetően csoportos feldolgozásra szánták. Együtt tudunk előre haladni, mert egy magányos keresztény veszélyben lévő keresztény. Olykor mégis előfordul, hogy valaki csak egyedül tudja elkezdeni. Emiatt ne kelljen magad megfosztani ettől a lehetőségtől, de tedd fel a kérdést, hogy valóban egyedül vagy-e? Nincsen legalább egy valaki, akivel együtt haladhatnátok: egy szülő, egy barát, egy szomszéd? Együtt

végezni valakivel a kurzust csodálatos módja annak, hogy az Egyházat megjelenítsétek, még ha úgy tűnik is, hogy el vagytok szigetelődve. Ez lehetőség arra, hogy ezt az elszigeteltséget megtörjétek, és másoknak is ajánljátok a kurzust. Ha ott, ahol éltek, tényleg nincs lehetőség elindítani a képzést, próbáljatok találni egy vagy két embert, akik kísérnek titeket az úton: *Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.* (Mt 18,20) Ki tudja, talán ebből fejlődik majd ki egy „alapító mag”.

Akár egyedül, akár csoportban vagytok, fontos, hogy a kurzus lelki-sége áthasson benneteket, ahogyan ebben a bevezetőben olvastátok. Ez segíteni fog, hogy egységben érezzétek magatokat a többiekkel, és hogy ne kövessetek el hibákat.

Különösen a következő dolgokra figyeljetek nagyon oda:

- Rögzítsétek egy közös naptárba a teendőket, mintha egy kurzust végeznétek, és legyetek ehhez hűségesek!
- Ne hallgassátok meg/olvassátok el egyszerre az összes tanítást! Kövessétek a megadott menetet! Minden tanítás után végezzétek el a személyes gyakorlatokat, egy nap maximum egyet!
- Egyenletesen haladjatok! Felesleges egyszerre az összes feladatot elvégezni. Jobban meg tudjátok élni az Egyház társadalmi tanításának javaslatait, ha átélmedítitek, a lényegét lassan ízlelgetitek, és összevetitek a tapasztalataitokkal. Ehhez időre van szükség. Ne legyetek türelmetlenek! A rendszeresség szükséges az átalakuláshoz.
- Ha nincsen kiscsoportod, találd lehetőséget arra, hogy valakivel beszélj arról, amit tanultál, amit megélsz!

Akárhogy is legyen, nem vagy egyedül. A Zakeus kurzus csapata örömmel segít neked. Keresd fel a www.emmanuel.hu/zakeus vagy a www.zachee.com oldalt!

Végül imádkozz a többi kurzusért! Így máris közösségben, egységben lehetsz velük.

HOGYAN TÖRTÉNJEN AZ OTTHONI FELDOLGOZÁS?

Tanítás meghallgatása

Egy kurzus résztvevőjeként hallgasd meg a tanítást. Közben készíts jegyzetet, írd fel, ami megérintett, vagy ami neked személyesen fontos. A tanítást többször is meg lehet hallgatni. Ez lehetőséget ad arra, hogy egy másik alkalommal másként hallgasd, más dolgokra is felfigyelj. Fontos, hogy nyitott szívvel és lelkülettel hallgasd a tanításokat. Nem egy olyan tanfolyamról van szó, ahol megismerheted az Egyház társadalmi tanítását, hanem ez egy lehetőség, hogy mindennap megnyílj a lényegre: az Istenben való életre.

Gyakorlatok elvégzése

Minden tanítás után vedd sorra az adott témához kapcsolódó gyakorlatokat! Először a gyakorlatok első sorozatát, ami megelőzi a kiscsoportos beszélgetést, majd a kiscsoportos találkozás után a második sorozatot. Ha egyedül végzed a kurzust, a két sorozat között érdemes egy kiértékelést végezni. Minden gyakorlathoz fogsz találni feldolgozási javaslatokat.

Reggel

Szenteljünk **10 percet** az ajánlott témának. Gondolkodjunk el azon, hogyan alakítsuk a programunkat, hogy napközben is legyen időnk ezzel foglalkozni. Segítségként olvashatunk néhány oldalt *Az Egyház társadalmi tanításának kompendiumából* vagy a *Katolikus Egyház Katekizmusából* a megadott hivatkozások alapján. A lényeg, hogy jól megértsük az ajánlott témával kapcsolatos gondolatokat, és **az adott napot személyes fejlődésünkre használjuk**. Ez a reggeli előkészület lényeges! Minden napra van egy egyszerű gyakorlat. Fontos, hogy elvégezzük! Azzal az elhatározással kezdjük a napot, hogy: „a mai napra kapott gyakorlat segítségével különösen is odafigyelek egy megadott konkrét dologra.” Ezért gyakran a feladatok is így kezdődnek:

„Ma ezt vagy azt fogom tenni.” Kitalálhattok magatoknak valamit, ami emlékeztet erre napközben: post-it, emlékeztető beállítása a telefonon... Legyetek találmányok! A lényeg, hogy mindennapi tevékenységek a tanulás helyévé válják. Lépjetek be a „kis hétköznapi gyakorlatok” dinamikájába, ezek segítenek a figyelmet fenntartani. Azt fogjátok látni, hogy e „kis lépéseknek” köszönhetően új fényben fogjátok látni a világban való léteteket.

Minden reggel időt szánunk az imádságra: ehhez a munkafüzetben találunk ajánlást; ugyanígy **egy részletet is Isten Igéjéből, amely elkísér egész nap**. Fontos, hogy ez az Ige vezessen minket, ne csupán saját meglátásaink! Napközben gyakran térjünk vissza a „**nap Igéjéhez**”! A kis gyakorlattal együtt segít ébernek maradni; mint egy lámpás, ami bevilágítja az utat.

A végén rövid időt szánunk Isten dicséretére. Dicsőíthetünk énekelve vagy imával a szívünkben. A lényeg, hogy felajánljunk mindent, amit napközben meg fogunk élni, hogy már előre örüljünk ennek, és már a nap kezdetén helyezzünk mindent Isten örömébe, aki azt akarja, hogy növekedjünk. Mindenképpen szánjunk időt a dicsőítésre; ez létfontosságú!

Este

15 percet szánunk imában és elmélkedésben a lelkiismeret-vizsgálatra, elvégezve az ajánlott második gyakorlatot. Fontos, hogy megadjuk magunknak ezt az időt, és így ez is szokásunkká fog válni. A mai napom

megélése hogyan tette lehetővé e nap témájának jobb megértését? Fontos jegyzeteket készíteni; erre szolgál ez a munkafüzet: kitölthetitek a táblázatokat, készíthettek vázlatokat, stb. Mindig legyünk őszinték és precízek a gyakorlatok során, konkrétan (és nyugodtan) vizsgáljuk meg előrehaladásunkat!

Az ajánlott napi szentírási rész – amely egész nap elkísért – kibővített verziójának elolvasásával, ízelgetésével fejezzük be a napot!

Fontos eszköz, amire valóban szükség van: egy **naptár** (telefonos emlékeztető). Ha nem terveztek előre, lehetetlen jól végigcsinálni a kurzust. Ahhoz, hogy a kurzus lelkületébe be tudjatok lépni, fontos, hogy beosztások az időtöket, és beírjátok a megfelelő napot és időpontokat, amiket a kurzusnak szenteltek. Erre időt szánni, azt is jelenti, hogy nem engeditek, hogy a világ által diktált életritmus rabjai legyetek. Azáltal, hogy a kezetekbe veszitek az irányítást, a teremtés szabad résztvevői lesztek. Erre majd ezzel a felirattal emlékeztetünk:

Időpontok!

A ZAKEUS KURZUS BEVEZETŐ ELŐADÁSA

A TEREMTETT VILÁG VÉDELME

NB: Az ehhez a témához tartozó feladatok a kurzus különböző fejezeteinél találhatóak.

A tanítás vázlata

I. A teremtés antropológiai dimenziója

1. Miért is kellene, hogy érdekeljen a természet?

Ha Isten a földet az embernek „adja”, hogy a „gazdája” legyen, akkor nincs joga azt kezdeni vele, ami neki jónak tűnik?

Hatalmat adtál neki kezéd műve fölött, mindent lába alá vetettél: minden juhot és barmot, a mezők vadjait, az ég madarait s a tenger halait, mindent, ami a tengerek ösvényén kering. (Zsolt 8,7-9)

Három téves érv, hogy miért törődjünk a természettel:

- **apokaliptikus félelem:** ha rosszul bánunk vele, akkor a természet bosszút áll rajtunk;
- **humanista moralizálás:** büntudatkeltő morális kötelességből vagyunk csak természetvédők;
- **önzés:** a környezetre gyakorolt hatásunknak csak jólétünket, kényelmünket és a nélkülözés kiküszöbölését kell szolgálnia.

2. Tudatosítsuk, hogy a teremtett világ ingyenes ajándék: az ökológiai megtérés

- A természet ajándék.
...egy szép, tágas országba, egy tejjel-mézszel folyó országba. (Kiv 3,8)
- Ha van ajándék, akkor kell, hogy legyen ajándékozó is.
A megtérés abban áll, hogy tekintetünket Istenre fordítjuk.
- Két magatartás ezzel az ajándékkal szemben:
Elutasítani vagy elfogadni, hogy Isten a saját képére és hasonlóságára teremtett minket azért, hogy gondozzuk és műveljük a nekünk adott kertet.

II. Az ember a teremtés középpontjában

1. A kettős emberi környezet és az ökológiai kérdés

TÁRSADALMI KÖRNYEZET ⇔ Ember ⇔ TERMÉSZETES KÖRNYEZET

2. Négyfajta hozzáállás az ökológiai kérdéshez

		VÉDJÜK az ember TERMÉSZETES KÖRNYEZETÉT	
		NEM	IGEN
VÉDJÜK az ember TÁRSADALMI KÖRNYEZETÉT	NEM	BARBÁRSÁG	ÖKOLÓGIAI INTEGRIZMUS
	IGEN	GAZDASÁGI INTEGRIZMUS	EMBERI VAGY TELJES ÖKOLÓGIA

3. Isten akarata szerint a teremtésnek megfelelően cselekedni

Minél inkább bekapcsolódik az ember a teremtésbe, annál inkább lesz annak részese. A kihívás az, hogy a társadalom és a természet két dimenzióját harmóniába hozzuk. A civilizált ember dicsősége az, ha tiszteletben tartja a természetet, széppé és termékenyvé teszi.

Isten megteremtette a mezei vadakat fajuk szerint, a háziállatokat fajuk szerint és az összes csúszómászót a földkerekségen, fajoként. Isten látta, hogy ez jó. (Ter 1,25)

III. A szemlélődés lelki dimenziója

1. A szemlélődés tulajdonképpen annak tudatosítása, hogy a teremtett világ ajándék számomra

Milyen sokrétű a te műved, Uram! Mindent bölcsességben alkottál, s a föld teremtményeiddel van tele. (Zsolt 103,24)

Mikor a földet alkottam, hol voltál? Mondd csak meg, ha egyszer oly nagy a bölcsességed! (Jób 38,4)

2. A szemlélődés a hiteles ökológiai szemlélet feltétele

Nem létezhet hiteles ökológia az ajándékról való szemlélődés nélkül.

3. A szemlélődés ideje tiszta imaidő

Olyan szükséges hozzáállás ez, ami által rácsodálkozunk újra és újra az ajándéokra, amit kaptunk: a természetre és önmagunkra.

IV. Néhány körtünet/bűn

1. Közöny az ajándékkal szemben

A természet és a környezetem gondozását holnapra vagy későbbre halasztom.

2. Nem vagyok személyesen érintve

Az ökológia kérdése másoknak, a politikusoknak, a nagy cégeknek szól...

3. A bálványimádás

Ez az aktivizmus ellenreakciója, amely monomániához és az emberek megvetéséhez vezet.

4. A puszta büntudat-keltés

Az ökológiai farizeizmus egy modern formája, amely olyan szigorú szabályozásokhoz vezethet, amelyek csak elfojtják az ökológia örömet, a környezet, a teremtett világ feletti örömet.

V. A gyógymód: helyezzük Jézust a környezetünk középpontjába!

Evangélium: A vihar lecsendesítése (Mk 4,35-41)

Aznap alkonyatkor így szólt hozzájuk: „Keljünk át a túlsó partra.” Erre elbocsátották a népet, és magukkal vitték úgy, ahogy ott volt a bárkában. Más csónakok is csatlakoztak. Nagy szélvihar támadt, a hullámok a bárkába csaptak, úgyhogy az már-már megtelt. Ő a bárka végében egy vánkoson aludt. Felkeltették: „Mester – kérdezték –, nem törődsz vele, hogy elveszünk?” Erre fölkel, parancsolt a szélnek, és utasította a tavat: „Csendesedj! Némulj el!” A szél elült, s nagy nyugalom lett. Ekkor hozzájuk fordult: „Miért féltetek ennyire? Még mindig nincs bennetek hit?” Nagy félelem fogta el őket. „Ki ez – kérdezték egymástól –, hogy még a szél és a víz is engedelmeskedik neki?”

VI. Hogyan tovább? Olvasd el!

- **A Katolikus Egyház Katekizmusa, 299.**
„Ha Isten bölcsességgel teremt, akkor a teremtés ...” Olvasd tovább!
- **Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma**, II. rész, 10. fejezet - A környezetvédelem, **451-487.**
„Isten történelemben való jelenlétének...” Olvasd tovább!
- Részlet Ferenc pápa 2015-ös, **Laudato Si'** kezdetű enciklikájából, 2. fejezet (A Teremtés evangéliuma), **65-69.**
„Anélkül, hogy a teremtésről szóló egész...” Olvasd tovább!

IDE TUDSZ JEGYZETELNI A TANÍTÁS ALATT

Zakeus kurzus

Az Egyház társadalmi tanítása
a hétköznapokban

1. fejezet

AZ IRÁNYTŰ

1. TÉMA

A TEREMTÉS AKTÍV KÖZREMŰKÖDŐI

A tanítás vázlatja

I. A teremtésnek nincs vége: ránk bízott

1. Az ember méltósága a teremtésben

Mi az ember, hogy megemlékezel róla, az ember fia, hogy gondot viselsz reá? Majdnem isteni lényé tette, dicsőséggel és fönséggel koronáztad. (Zsolt 8,5-6)

2. Isten képmásának lenni

Jött, aki öt talentumot kapott, és felmutatta a másik öt talentumot: Uram, öt talentumot adtál, nézd, másik ötöt nyertem rajta. (Mt 25,20)

II. A munka mint apostolkodás

1. A munka három dimenziója

Sz (szubjektív munka)	O (objektív munka)	K (közös munka)
Ami megéreztetni velem emberi méltóságomat	A munkám hasznos-sága mások számára	A többiekkel együtt végzett munkám

III. A pihenés lelki dimenziója

Isten megáldotta és megszentelte a hetedik napot, mert azon megpihent egész teremtő munkája után. (Ter 2,3)

IV. Néhány kórtünet

1. Isten elutasítása: képességeink tagadása

Példabeszéd a talentumokról:
Végül jött az is, aki csak egy talentumot kapott. Ez így beszélt: Uram, tudtam, hogy kemény ember vagy. Aratsz, ahol nem vettedél, és gyűjtesz, ahol nem szórtál. Ezért félelmemben mentem, elástam a földbe talentumodat. Itt van, ami a tiéd. (Mt 25,24-25)

2. A bálványimádás: az aktivizmus

Az objektív munka túlbecsülése, amely nem más, mint a gőg álruhája.

3. A szeretet hiánya

Jaj a gyengéknek!

V. A gyógymód: helyezzük Jézust a munkánk középpontjába!

A Lk 5,1-11 magyarázata

VI. Hogyan tovább? Olvasd el!

- **A Katolikus Egyház Katekizmusa**, 2427.
- **Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma**, I. rész 3. fejezet (Az emberi természet és jogai); II. rész 6. fejezet (Az emberi munka)
- II. János Pál pápa: **Laborem exercens** enciklika, II. fejezet, 12-27. (A munka és az ember)

IDE TUDSZ JEGYZETELNI A TANÍTÁS ALATT

GYAKORLATOK ELSŐ SOROZATA

A következő két hétben arra kérünk, végezz el kilenc gyakorlatot!

1. GYAKORLAT – **A TEREMTÉSBEN MUNKÁLKODVA**
2. GYAKORLAT – **BÍZIK BENNEM**
3. GYAKORLAT – **BÁTORSÁG, BARÁTAIM!**
4. GYAKORLAT – **„MEGPIHENT MUNKÁJA UTÁN”**
5. GYAKORLAT – **A MEGBÉKÉLÉS NAPJA**
6. GYAKORLAT – **TELJESÍTMÉNYKULTUSZ**
7. GYAKORLAT – **SZABADULÁS A FOGLYOKNAK!**
8. GYAKORLAT – **SZEMLÉLNI A TEREMTÉST**
9. GYAKORLAT – **ÖSSZEGEZZÜNK!**

Jegyezd fel már most a naptáradba azt a kilenc időpontot, amikor a gyakorlatokat elvégzed!

Időpontok!

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Tudatosítom magamban, hogy a mai nap során is energiát fogok fektetni a tevékenységembe, élni fogok képességeimmel, tehetséggemmel, és felelősséget fogok vállalni. Néhány percet szánok a következő átgondolására: **tevékenységem azt fogja bizonyítani, hogy képes vagyok részt venni a teremtésben, mert a teremtő Isten képmása vagyok.**

A nap Igéje

Mi az ember, hogy megemlékezel róla, az ember fia, hogy gondot viselsz reá? Majdnem isteni lényé titted, dicsőséggel és fönséggel koronáztad. (Zsolt 8,5-6)

Napi gyakorlat – Napközben háromszor megállok néhány másodpercre, hogy tudatosítsam Isten számomra készített ajándékát: Ő a teremtés aktív közreműködőjévé tesz engem. Előre kiválasztom azokat az időpontokat, amikor ezt megteszem.

Kérem a Szentlelket, hogy nyissa meg a szememet, és tegyen figyelmesé és örömtelivé a nap folyamán abban a teremtő munkában, amit általam visz végbe.

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Ma aktív voltam. Vettem-e a fáradtságot a megállásra, hogy átérezzem, mit is jelent mindez? Készítek egy listát arról, **ami lehetővé tette, hogy teljesen embernek érezzem magam** a tevékenységeimben: 1) a munkámba fektetett képességeim és talentumaim; 2) a felelősségvállalás, amit gyakoroltam; 3) döntések, amiket meg kellett hoznom. Mindezeket a tevékenységeket emberként vittem végbe. Jó tudatosítanom, hogy a mai munkám, még a legalázatosabb, legkisebb is, **arra készítet engem, hogy részt vegyek** a kibontakozó teremtés munkájában.

Lefekvéskor – Röviden megköszönöm az Úrnak, hogy ma megbízott bennem, mint teremtésének egyszerű munkatársában. Befejezősül elolvasom a 8. zsoltárt.

MAI NAPOM JEGYZETEI

<p>Néhány képességem és talentumom, amikkel ma éltem, amiket használtam</p>	
<p>Néhány dolog, amiért ma felelősséget vállaltam</p>	
<p>Néhány kis döntés, amelyek által részt vettem a teremtésben</p>	

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma megtanulom megfigyelni, hogy **bármilyen tevékenységet végzek is, az értéket teremt.** Hasznos vagyok: nélkülem sok minden nem valósulna meg. Az alkotás nem mindig azt jelenti, hogy nagy, látványos küldetéseket hajtok végre. Azt is jelenti, hogy biztosan megteszem a mindennapok apró cselekedeteit, amik szükségese-
sek mindnyájunk életéhez.

A nap Igéje

*Jött, aki öt talentumot kapott, és felmutatta a másik öt talentu-
mot: Uram, öt talentumot adtál, nézd, másik ötöt nyertem rajta.
(Mt 25,20)*

**Napi gyakorlat – Ma számolni fogom, hogy hányszor mondják ne-
kem, hogy „köszönöm”. Minden egyes alkalommal „A nap Igéjé”-re
fogok gondolni.**

Kérem a Szentlelket, hogy nyissa meg a szemem, hogy figyelni tudjak az
energiáimra, a képességeimre és a talentumaimra.

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Próbálok összeszedni, hogy ma a
tetteim milyen **értéket** képviseltek a többiek felé: 1) a családi közegben;
2) egy cég vagy szervezet felé; 3) a társadalom számára. Ma a kis tetteim-
nek köszönhetően hasznos voltam. Örülök ennek? Szánok időt ennek az
örömmek megízlelésére?

Lefekvéskor – Legalább egy konkrét Istentől kapott tehetségemért
dicsérem Őt. Befejezésül elolvasom a Mt 25,14-30-at.

MAI NAPOM JEGYZETEI

<p>Egy dolog, ami a részvételem nélkül ma nem valósulhatott volna meg</p>	
<p>Értéket teremtettem a körülöttem élőknek, a családomnak. Például...</p>	
<p>Értéket teremtettem a cégemnek, szervezetemnek, egy egyesületnek. Például...</p>	
<p>Értéket teremtettem a társadalom számára. Például...</p>	

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma a **többiekkel** való közös tevékenységre figyelek. Mindabban, amit teszek, kapcsolatban vagyok, kapcsolati hálóban, kontaktusban másokkal. E kapcsolatokon keresztül viszem végbe a teremtésben a munkámat. Tudatában vagyok-e annak, hogy függök mások munkájától?

A nap Igéje

Bízzatok hát, emberek! Én hiszek az Istennek, hogy valóra válik, amit hírül kaptam. (ApCsel 27,25)

Napi gyakorlat – Már most kiválasztok egy személyt, akit egész nap a szívemben hordozok. Időt szánok arra, hogy őt is a teremtés aktív közreműködőjeként lássam.

Ma imádkozom Istenhez azokért a személyekért, akikkel ma találkozom, kapcsolatba kerülök. Lehet, hogy ma **én leszek az egyetlen**, aki őket az Úrra bízta.

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Összegyűjtöm azokat az embereket gondolatban, akikkel ma együtt teljesítettem állapotbeli kötelességemet: 1) akikkel közvetlenül együtt dolgozom, és akik nélkül én sem tudnám végezni a munkámat; 2) akikkel nem közvetlenül dolgozom együtt, de akik hozzájárulnak a tevékenységemhez. Tisztában vagyok azzal, hogy függök tőlük? És hogy ez nekem is jó lehet?

Lefekvéskor – Befejezésül elolvasom az Apostolok Cselekedetei 27. fejezetét. (Képzeld el, hogy Pál e kalandja kapcsán hogyan válaszolt volna a fenti kérdésekre!)

MAI NAPOM JEGYZETEI

Néhány név	Ismerem-e őket?		
	Jól	Közepesen	Kicsit
Emberek, akikkel köteles vagyok együttműködni a tevékenységem elvégzése érdekében (beleértve a családot is)			
Emberek, akikkel sohasem, vagy csak ritkán dolgozom közvetlenül együtt, de akik nélkülözhetetlenek a tevékenységem végzéséhez			

Milyen típusú emberekkel szeretek együtt dolgozni, vagy más hasznos tevékenységet folytatni? Miért? Miben növekszem általuk?

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma azt figyelem meg, hogy hogyan pihenek. Ez nem részletkérdés. A pihenést az Úrtól és az Úrért kaptam. Pihenés nélkül csak egy fogaskerék vagyok a rendszerben és nem az a szabad közreműködő, akinek az Úr akar engem.

A nap Igéje

Isten megáldotta és megszentelte a hetedik napot, mert azon megpihent egész teremtő munkája után. (Ter 2,3)

Napi gyakorlat – A mai nap során több alkalommal szándékosan megállok a munkában, hogy néhány pillanatig semmit se csináljak. Minden alkalommal újra elolvasom „a nap Igéjét”, hogy tudatosodjon bennem a szabadságom.

Dicsőítem Istent a pihenés kegyelméért, különösen a **vasárnapi** pihenésért, ami szabaddá tesz engem.

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Néhány percet arra szánok, hogy átgondoljam, hogyan is élem meg a pihenést. 1) Az esti pihenés: abba tudom hagyni a munkát egy meghatározott időpontban? 2) A heti pihenés: teljesen leállok? 3) Az éves nyaralás: menekülés a hétköznapokból, vagy szerves része az évnak? Összességében a pihenést a tevékenység ellentétéként látom, vagy egymás kiegészítéseként? Kiegészítő kérdések: ha háztartásbeli vagy gyesen lévő anyuka vagyok, akkor is törődöm-e a pihenéssel? És ha családapa vagyok, törődöm-e feleségem pihenésével?

Lefekvéskor – Hálát adok az Úrnak az éjszakai pihenésért, amit most kapok tőle. Befejezésül elolvasom a Ter 1 és Ter 2,1-3-at.

MAI NAPOM JEGYZETEI

<p>Esti pihenés: abba tudom-e hagyni a munkát egy általam meghatározott időpontban, vagy hagyom, hogy vigyen a „csak még ezt megcsinálom” gondolata?</p>	
<p>Hétfégi pihenés: tudatosítom magamban, hogy ekkor is teljesen Isten képmása vagyok? Nem azért, mert semmit sem teszek, hanem, mert szabad vagyok.</p>	
<p>Nyaralás: mentőöv számomra, vagy teremtő tevékenységem természetes része?</p>	

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma megfigyelem az érzelmeimet a munkakapcsolataimban vagy más tevékenységem során. Mennyi időt szálok a másokkal való kapcsolataim, a konfliktusok, a féltékenység, stb. kezelésére? Megvizsgálom magam abból a szempontból, hogy mennyire zavarnak ezek a kapcsolatok.

A nap Igéje

Ne legyen vita köztem és közted, pásztoraim és pásztoraid között, hiszen testvérek vagyunk. (Ter 13,8)

Napi gyakorlat – Ezt a napot a „megbékélés napjának” nyilvánítom. Elhatározom, hogy nem engedem, hogy ma bárki is felidegítsen bármilyen helyzetben. Ha kísértésem támad, akkor elolvasom „a nap Igéjét”.

Dicsőítem az Urat a tőle kapott szabadságért, hogy igazságban láthassam magam.

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Hogyan éltem meg a „megbékélés napját”? A továbbiakban „megbékélés napjának” fogjuk hívni azt a napot, amikor tudatosan úgy döntünk, hogy egy kis gesztust teszünk a világban a megbékélésért. Időt szálok arra, hogy rátekintsek azokra a **kapcsolati nehézségekre**, amelyek általában zavarnak tevékenységeim során. E konfliktusok megoldásába fektetett energia tekintetében mi az, ami szükséges, és mi az, ami már túlzás? Összeírom azt az öt embert, akinek számít a véleménye, mert segítenek a növekedésben. Kapcsolódnak ezek az emberek a munkámhoz, vagy ahhoz, ahogyan részt veszek a teremtésben?

Lefekvéskor – Befejezésül elolvasom a Ter 13,1-18-at. Ez a szöveg dicsőítéssel kezdődik és végződik; felhívással, hogy lépünk túl apró veszedeéseinken... Dicsőítsunk hát!

MAI NAPOM JEGYZETEI

Öt ember, akiknek a véleménye a legfontosabb számomra	Hogyan kapcsolódnak ezek az emberek a teremtésben való részvételemhez?

Melyek számomra a legértékesebb tevékenységek (ide értve a családit is)?

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma azt figyelem meg, hogy mi miatt érzem magam hatékonynak és sikeresnek. A teljesítmény felmérése fontos, de a kevésbé jól teljesítők lenézéséhez is vezethet, és az attól való rettegéshez, hogy mi lesz, ha én magam is kevesebbre leszek csak képes.

A nap Igéje

Amikor beesteledett, így szólt a szőlősgazda vincelléréhez: Hívd össze a munkásokat, és add ki bérüket, kezdve az utolsókon az elsőig. (Mt 20,8)

Napi gyakorlat – A mai napon a szívemben hordozok valakit, akit a munkájában kifejezetten alacsony hatékonyságúnak vagy gyenge teljesítményűnek tartok.

Dicsőítem a Szentlelket az igazságosság ajándékáért. Kérem, hogy igazságban lássam testvéreimet és önmagamat is.

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Mit jelent számomra a hatékonyság? 1) Teljesítettem a magam számára kitűzött feladatot? 2) Elértem a mások által számomra kitűzött célokat? vagy 3) Jobban teljesítettem másoknál? Melyik a leghelyesebb, mikor vagyok leginkább „Isten képmása”? Mikor hajlok arra, hogy magát a tevékenységemet bálványozzam, vagyis elfelejtsem az értelmét és a többiekét, csak azért, hogy maga a munka önmagában okozzon nekem örömet?

Lefekvéskor – Befejezésül elolvasom a Mt 20,1-16-ot. Isten szemében a „teljesítményem” relatív... Feltehetem magamnak a kérdést, mennyire bosszant, ha az általam kevésbé hatékonynak tartott embereket jutalmazták? Vajon nem felejtkezem-e meg ilyenkor az emberről, csak a „feladatkört” tartva szem előtt?

MAI NAPOM JEGYZETEI

	Gyakran	Olykor	Ritkán	Miben vagyok akkor Isten képmása?
Akkor érzem magamat hatékonynak, ha teljesítettem a magam számára kitűzött feladatot.				
Akkor érzem magamat hatékonynak, ha elértem a mások által számomra kitűzött célokat.				
Akkor érzem magamat hatékonynak, ha jobban teljesítettem másoknál.				

7. GYAKORLAT – SZABADULÁS A FOGLYOKNAK!

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma azt fogom megfigyelni, hogy mi bártortalanít el olykor a tevékenységemben, mi miatt gondolom, hogy nem vagyok teljesen hasznos, vagy nem vagyok a helyemen. Keresem az okokat, miért érzek néha így.

A nap Igéje

Az Úr pedig így szólt: „Láttam Egyiptomban élő népem nyomorúságát [...]; igen, ismerem szenvedését.” (Kiv 3,7)

Napi gyakorlat – Ma tudatosítom magamban, amikor valaki panaszodik a környezetemben (magamat is beleértve). Minden meghallott (vagy megfogalmazott!) panasz alkalmával magamban keresztet vetek...

Dicsőítem az Urat, mert azért jött, hogy „szabadulást hozzon a foglyoknak”!

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Megnézem, hogy mikor nehéz számomra a munka. Ilyenkor miért panaszodom? Azért, mert 1) amit csinállok, az nem érdekel? 2) úgy érzem, nincs minden képességem kiaknázva? 3) olyanokkal dolgozom együtt, akiket nem szeretek? 4) más okból?... (Például a panaszok eszköz arra, hogy másokkal kapcsolatba lépjek!) Minden egyes alkalommal őszintén felteszem magamnak a kérdést: miért nem változtatok ezen? Lehet ezt más módon is csinálni?

Lefekvéskor – Befejezésül elolvasom a Kiv 3,7-12-t. (Azt figyeljük meg leginkább, hogyan vált a fáraó rabszolgáinak fogsága végül Isten dicsőségére.)

MAI NAPOM JEGYZETEI

	Gyakran	Olykor	Soha
Nem érzem magam boldognak a tevékenységemben, ha nem érdekel, amit csinállok.			
Nem érzem magam boldognak a tevékenységemben, ha úgy érzem, nem aknázom ki minden képességemet.			
Nem érzem magam boldognak a tevékenységemben, amikor olyanokkal kell együtt dolgoznom, akiket nem szeretek.			
Nem érzem magam boldognak a tevékenységemben, ha...			

És olykor **csak azért panaszodom, mert így tudok kapcsolatot teremteni másokkal.** A világnak nem olyan emberekre van inkább szüksége, akik másképp beszélnek egymással?...

8. GYAKORLAT – SZEMLÉLNI A TEREMTÉST

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma azt tudatosítom magamban, hogy a világot nemcsak egy szép tájat nézve szemlélhetem, hanem a nap minden pillanatában rácsodálkozhatok a teremtés ingyenes ajándékára. Azt is tudatosítom magamban, hogy ha nem veszem a fáradságot a természet szemlélésére, akkor nem is fogom tudni tisztelni, s így nem válhatok a teremtés aktív közreműködőjévé.

A nap Igéje

Uram, Istenem, mindennél nagyobb vagy! Fönségbe és méltóságba öltözöl, a fény, mint köntös, úgy fog körül. (Zsolt 104,1-2)

Napi gyakorlat – Ma három alkalommal megköszönöm az Úrnak a világ szépségét, amit azért adott, hogy benne lakjam és tevékenykedjem. Este majd visszaemlékezem erre a három pillanatra.

Imádkozom a művészekért, a festőkért, zenészekért, költőkért, akik vallásos vagy profán szavakkal minden korban megénekeltek a teremtés dicsőségét!

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Lejegyezve a mai napon Isten felé küldött három „köszönömöt”, elgondolkodom azon, hogyan szánok időt a teremtés szemlélésére. Véletlenszerűen, alkalmasszerűen? Vagy meghatározok egy konkrét, rendszeres időpontot, amikor Istent a teremtésért dicsérem? Miképpen vagyok ilyenkor teljesen a Teremtés aktív közreműködője?

Lefekvéskor – Köszönetet mondok Istennek a világ szépségéért, amelyet látok, és amelyet nem. Egy pillanatra arra gondolok, hogy ez a szépség feltárja az Ő jelenlétét. Hangosan elolvasom a 104. zsoltárt.

Ide jegyezd fel a három alkalmat, amikor ma a teremtést szemlélted!

A három alkalom	Mi szépet láttam?
1.	
2.	
3.	

Időt szánok a teremtés szemlélésére...	Gyakran	Olykor	Soha
... nyaraláskor			
... a hétvégén			
... a hétköznapokban			

9. GYAKORLAT – ÖSSZEGEZZÜNK!

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – A mai nap egy összegző nap. Felkészülök az elmúlt két hétről szóló kiscsoportos megosztásra. Átnézem a jegyzeteimet. Gondolok rá napközben, és este mindent letisztázok. Mit tanultam ezekben a napokban?

A nap Igéje

*Isten szól: éppen úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad.
Nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem. (Iz 55,11)*

Ima – Uram, Te igazán bízol bennem, és ez csodálatos! Nem is mindig tudatosul bennem... Te adtál nekem tehetséget. Tudod, hogy gyenge vagyok és szegény, a teremtés jövőjét mégis rám bízod embertársaimmal együtt. Köszönöm.

Jegyzetet készíték, hogy a kiscsoportos megosztáskor tanúságot tehessek a gyakorlatok alapján arról, hogy:

1. mit tanultam;
2. mi volt fontos;
3. mi volt nehéz.

Megköszönöm az Úrnak, hogy eljött hozzám.

Lefekvéskor – Befejezésül elolvasom az Iz 55,10-11-et.

JEGYZETEIM A GYAKORLATOK ELSŐ SOROZATÁHOZ

GYAKORLATOK MÁSODIK SOROZATA

A következő két hétben arra kérünk, végezz el hét gyakorlatot! Ezek a gyakorlatok kicsit különböznek az előzőektől. Magadnak oszthatod be őket, ahogyan szeretnéd. A második sorozatban mindig ötfajta gyakorlatot találsz majd: az első kettő lehetőséget ad arra, hogy visszatérj az előző sorozat két gyakorlatához, amelyeket szeretnél még jobban elmélyíteni. A harmadik arra hív, hogy a környezetünket az Egyház társadalmi tanítása fényében figyeljük meg, a negyedik lehetőséget ad megismerni az egyházi tanítóhivatal témához kapcsolódó tanítását. Az ötödik egyórás szentségimádásra hív, amely alatt átélkedhetjük az aktuális témát. A hatodik a Szentírás témánkhöz kapcsolódó részének átélkedésére hív, végül a hetedik segít áttekinteni az egészet. A különböző gyakorlatok segítenek tehát a témák elmélyítésében. Mindenhez kapsz magyarázatot a megfelelő időben, csak hagyd magad vezetni!

1. ÉS 2. GYAKORLAT – VISSZATÉRNI AZ ELSŐ SOROZAT KÉT GYAKORLATÁHOZ

3. GYAKORLAT – MEGFIGYELNI A KÖRNYEZETÜNKET

4. GYAKORLAT – MEGISMERNI AZ EGYHÁZ TANÍTÁSÁT

5. GYAKORLAT – EGY ÓRA SZENTSÉGIMÁDÁS

6. GYAKORLAT – EGY ÓRA ELMÉLKEDÉS ISTEN IGÉJÉVEL

7. GYAKORLAT – ÖSSZEGEZZÜNK!

Érdeemes röviden átfutni a következő két hét gyakorlatait, hogy lásd, milyen munka vár rád. Te határozhatod meg, hogy milyen sorrendben szeretnéd elvégezni ezeket. Ne hagyd ki egyiket sem, és ne feledd: már most be kell írni a naptáradba a hét időpontot, amikor elvégzed a gyakorlatokat!

Időpontok!

1-2. GYAKORLAT

VISSZATÉRNI AZ ELSŐ SOROZAT KÉT GYAKORLATÁHOZ

Az első sorozatból biztosan vannak olyan részek, amelyeket nem sikerült kellőképpen elmélyíteni, vagy amelyeket szeretnél újra átgondolni. Arra hívunk, hogy válassz ki két gyakorlatot, gondosan lejegyezve azt, amin dolgozni szeretnél. Ezeket a gyakorlatokat ki tudod választani egyedül, vagy még jobb, ha a kiscsoportos megosztás fényében döntöd el, melyek legyenek azok.

Amit szeretnék elmélyíteni	Az első sorozatból kiválasztott gyakorlatok

Ne felejtse el beírni a gyakorlatok elvégzésének időpontját a naptárba, különben sosem valósulnak meg!

Időpontok!

3. GYAKORLAT – MEGFIGYELNI A KÖRNYEZETÜNKET

Egy napot arra szentelek, hogy átgondoljam a világlátásomat, megfigyelem, hogy a társadalom hogyan tekint a munkára, a teremtésre, az ember méltóságára a munkával kapcsolatban, és hogyan tanúskodnak erről a hírek és a média. Ez fontos ahhoz, hogy megtanuljunk, hogyan ne téveszsenek meg, és ahhoz is, hogy keresztény füllel hallgassuk, amiről a környezetünkben beszélnek. A következő gyakorlat célja ugyanaz, mint az első sorozat gyakorlatainak.

A NAP KEZDETÉN (10 perc) – Ma megfigyelem, hogyan beszélnek a munkáról és a pihenésről a médiában. Hogyan jelenik meg a teremtés műve? Hogyan beszélnek ma a dolgozó emberről? Mi a helyes és mi a rossz ebben a nézőpontban? Megfigyelhetjük például, hogyan beszélnek ma a háztartásbeli nőkről.

A nap Igéje

Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvösséget szerezzen a világnak. (Jn 3,17)

Napi gyakorlat – Rádiót hallgatok, elolvasok egy újságot, és feljegyzem, hogyan látja a világ a munkát, mások munkáját, az én munkámat. Ez lehet negatív vagy pozitív.

Kérem a Szentlelket, hogy nyissa meg értelmemet, és adja meg a tisztánlátás lelkét, az Isten Igéjébe vetett bizalmat, és az együttérzést az engem körülvevő világgal.

ESTI VISSZATEKINTÉS (15 perc) – Feljegyzem, mi érintett meg abból, ahogyan a környezetem a munkáról beszél. A személyes, az objektív vagy a közös munkát helyezi-e előtérbe? A teremtő munka megjelenik-e? Felfedezhetem, hogy a média ok-okozati összefüggést keres az ember **bűnössége** és a **teremtés** között (pl. az ember nem dolgozik eleget, rombolja a természetet, vagy épp ellenkezőleg: az embert kizsákmányolják, nem keres eleget). Mi lehet a keresztény üzenet ezen a téren? Lejegyzem benyomásaimat, gondolataimat.

Lefekvéskor – Bizalommal imádkozom, és áldást mondok a világra a napom végén. Például: „Rád bízom, Uram a világot (vagy x médiát, vagy valakit), úgy, ahogy van, a nehézségeivel és lehetőségeivel együtt. Nyisd meg, Uram, ajkamat, amikor lehetőségem van tanúságot tennem az ember méltóságáról, a világ szépségéről és a bizalmadról minden ember iránt! Add, hogy a mindennapi tevékenységem erről a bizalomról tanúskodjak! Őrizz meg a gógtól és a testvéreimmel szembeni reménytelenségtől!”

MAI NAPOM JEGYZETEI

4. GYAKORLAT – MEGISMERNI AZ EGYHÁZ TANÍTÁSÁT

Íme egy részlet II. János Pál pápa 1981-ben kiadott, *Laborem exercens* kezdetű enciklikájából. Elolvasom, és aláhúzom azt, ami megfelel annak, amit a tanításból és a gyakorlatokból megtanultam. Bepillantást nyerek az Egyház társadalomról való koherens gondolkodásába és e szöveg rendkívüli bölcsességébe.

II. János Pál: *Laborem exercens* (12-27.)

II. A MUNKA ÉS AZ EMBER

A) A TEREMTÉS Könyvében az embert Isten rendelte a munkára

12. Az Egyháznak meggyőződése, hogy az emberi munka az ember földi életének alapvető tényezője. E meggyőződésében meg is erősödik, ha beletekint az emberről szóló tudományok – az antropológia, az őslénytán, a történelem, a szociológia, a pszichológia és más tudományok – gazdag kincstárába, mert mind cáfolhatatlanul tanúskodnak ezen igazság mellett. Ezt a biztos ismeretet azonban az Egyház elsősorban Isten kinyilatkoztatott igéjének forrásából meríti úgy, hogy ez az értelemben élő meggyőződés egyúttal hitből fakadó meggyőződés is legyen. Ennek oka pedig az – és már most érdemes fölfigyelnünk erre –, hogy az Egyház hisz az emberben. Mert nemcsak történeti tapasztalatok alapján, s nem is a tudományos megismerés különféle módszereivel közelít az emberhez, hanem elsősorban az élő Isten kinyilatkoztatott igéjének ragyogó fényében. Amikor az ember felé fordul, arra törekszik az Egyház, hogy feltárja azt az örök tervet és a természetet felülmúló rendeltetést, amelyet az élő Isten, a Teremtő és Megváltó neki kijelölt.

„*Hajtsátok uralmatok alá a földet!*”

13. Az Egyház már a *Teremtés* könyvének első lapjain felfedezi a forrást és az okot ahhoz, hogy meggyőződésévé váljék: az ember földi életének egyik elsődleges tényezője a munka. E szentírási helyek vizsgálata rádöbbent minket arra, hogy – jóllehet a gondolatok előadási módja archaikus – az emberről alapvető igazságokat jelentenek ki. Ezt már magában a teremtéstörténetben is megtaláljuk. Olyan igazságok ezek,

amelyek kezdettől fogva érvényesek az emberre, és földi életét nagy vonásokban körvonalazzák, akár az ősi ártatlanság állapotában, akár annak a kezdeti szövetségnek bűnnel való megszegése után, amelyet a Teremtő magában az emberben teremtményével kötött. Amikor az „Isten képmására... férfinak és nőnek” teremtett ember ezeket a szavakat hallja: „növekedjétek és sokasodjatok és töltsétek be a földet, s hajtsátok uralmatok alá”, a mondottak – ámbár nem közvetlenül és nem kifejezetten a munkára vonatkoznak – mellesleg minden kétséget kizáróan jelzik a világban végrehajtandó tevékenységet; s mi több, a maga rejtett lényegét is megmutatják. Az ember ugyanis mint Isten képmása a többi dolgok fölött áll, mert Teremtőjétől kapta a parancsot, hogy hajtsa uralma alá a földet. Az emberben pedig, bárki emberfia legyen is az, amikor ezt a parancsot végrehajtja, a mindenség Teremtőjének tevékenysége tükröződik.

Az ember a munka által „uralkodik” a földön

14. A munka – amennyiben „tárgyas” cselekvésnek tekintjük, azaz olyanak, amely az emberi alanyból indul ki és egy külső tárgyra irányul – feltételezi, hogy az ember sajátos módon uralkodik a földön, s ugyanakkor ezt az uralmat megerősíti és előmozdítja. A „föld” szó, amely a Szentírás lapjain előfordul, elsősorban nyilvánvalóan úgy értendő, hogy a látható mindenségnek azt a részét jelzi, amelyen az ember lakik, de ugyanez a szó tágabb értelemben magában foglalja az egész látható világot azon határokon belül, amelyeken belül az ember képességeit kifejti és gyakorolja, s olyan tevékenységeket folytat, melyekkel kielégíti szükségleteit. A „hajtsátok uralmatok alá a földet” kifejezésnek beláthatatlan jelentősége van; ugyanis jelenti mindazokat a javakat, amelyek a földben (és az egész látható világban) el vannak rejtve, és vallási indíttatásból is eredő emberi cselekvéssel fölfedezhetők és megfelelő módon felhasználhatók. Így tehát a Szentírás elején álló szavak szüntelenül a mindenkori jelenre is vonatkoznak. Hasonlóképpen magukban foglalják a gazdasági élet és a civilizáció minden letűnt korszakát, a mi korunkat is, a jövődőt is, s a fejlődésnek azon fokait is, amelyek bizonyos fokig már sejtethetők, de nagyrészt az ember előtt még majdnem ismeretlenek és titokzatosak.

A fejlődés nem lép túl a teremtés rendjén

15. Néha beszélünk olyan korszakokról, amikor a gazdasági életben és a civilizációban – akár az egész emberi nemet tekintve, akár egyes nemzeteket – a fejlődés „felgyorsul.” Az ilyenfajta felgyorsulás a természettudományokkal és a technikával, leginkább pedig a társadalmi-gazdasági élettel kapcsolatos jelentős találmányokkal függ össze, mégis azt kell mondanunk, hogy ez a gyorsulás egyáltalán nem lép túl azon, amit ennek a szentírási szövegnek ősi igéi lényegileg tartalmaznak. Az ember ugyanis, aki munkájával egyre inkább a föld urává válik és magával a munkával erősíti uralmát a látható világban, minden körülmények között és az ilyen fejlődés minden fokán megmarad azon az úton, amelyet a Teremtő kezdeti elrendelése határozott meg. Ez az elrendelés szükségszerűen és elválaszthatatlan módon kötődik ahhoz, hogy az ember, a férfi és a nő, „Isten képmására” teremtettet. *A dolgoknak ez a rendje egyetemes*, mivel mindenkit magába foglal: minden egyes nemzedéket, a gazdasági és kulturális fejlődés minden fokát; s egyúttal ez az a rend, amely *minden emberben*, bárki legyen is az, tudatossá válik. Minden ember beletartozik ebbe a rendbe; minden egyed megfelelő és megszámlálhatatlan módon részesedik ebben a mérhetetlen rendben, melynek következtében az ember a munkája által „uralma alá hajtja a földet.”

B) A MUNKA TÁRGYI ÉRTELEMBEN: A TECHNIKA

Minden munkában az „uralkodás” valósul meg

16. Annak a tevékenységnek egyetemessége és sokfélesége, amellyel uralmunk alá hajtjuk a földet, szemlélteti az emberi munkát, mert az ember a föld fölötti uralmat a munkában és a munka segítségével gyakorolja. Innen világosodik meg az *objektíven fölfogott munka* értelme, s ennek jelentése az emberi kultúrának és civilizációnak különböző korszakaiban ténylegesen megmutatkozott. Az ember ugyanis már azzal uralkodik a földön, hogy állatokat szelídít, azokat eteti, és belőlük nyeri a szükséges táplálékot és ruházatot; illetve azért, hogy a földről és a tengerből összegyűjti a természet gyümölcseit. Ennél sokkal jobban uralma alá hajtja a földet akkor, amikor művelni kezdi, és feldolgozván termékeit, a saját igényei szerint formálja azokat. Tehát a mezőgazdasági kultúra a gazdasági tevékenység elsődleges területe, s az emberi munka közve-

títésével nélkülözhetetlen tényezője a termelésnek. Az ipar pedig mindig abban áll, hogy a föld kincseit – akár a természetben élő élőlényekről, akár a mezőgazdaság terményeiről, akár a vegyészet eredményeiről van szó – feldolgozza emberi munkával, ti. az ember fizikai és szellemi munkájával. Bizonyos értelemben ugyanezt kell mondanunk a szolgáltató iparról is, továbbá a tisztán elméleti vagy gyakorlati célokat szolgáló kutatásról is.

A technika átalakítja a munkát

17. Az ember tevékenysége az iparban és a földművelésben gyakran már nem munka, legalábbis nem kétételes munka, mivel az ember kezének és izmainak munkáját napról napra tökéletesebb gépek és automatikák segítik. Nemcsak az iparban, hanem a mezőgazdaságban is tanúi vagyunk egy olyan változásnak, amelyet a fejlődő tudomány és technika váltott ki. Általános értelemben szólva, történetileg ez volt az oka annak a civilizációs szempontból nagy társadalmi változásnak, amely az iparosodás kezdetétől tart, és ehhez járulnak még az új technikai eredmények, mint az elektronika, vagy ezekben az években a mikroprocesszorok.

A munka alanya azonban változatlanul az ember

18. Jóllehet az ipar gépesítése során úgy tűnhet, hogy a gép „dolgozik”, az ember pedig csupán felügyel a gépre és különböző módokon tökéletesíti és segíti azt, mégis igaz, hogy éppen az iparosodás az oka annak, hogy az emberi munka problémái új szempontokból merülnek föl. Akár a gépek első megjelenése az iparban, aminek következtében az ún. munkáskérdés keletkezett, akár az utána következő változtatások, amikor már a nagyipar bontakozott ki, s azok is, amik e korszak után következtek, világosan megmutatják, hogy az egyre jobban gépesített munka időszakában is maga az ember marad a munka alanya.

A technika lehet társ és ellenség

19. Az ipar és a vele kapcsolatos egyéb területek együttes fejlődése – s e kapcsolódó területek közül az újabb vívmányok az elektronikában, főleg a miniatürizálás, az információközlés, a távvezérlés és mások – kifejezik, hogy milyen nagy szerepet játszik a munka cselekvő alanya és tárgya (s itt a „tárgy” a

szó legtágabb értelmében veendő) kölcsönös kapcsolatában a munkának az a társa, amely az emberi értelem szülötte: a technika. Az a technika, amelyen itt nem a munkavégzés képességét vagy az arra való alkalmasságot értjük, hanem azon eszközök összességét, amelyeket az ember a munkában használ – és amely minden kétség nélkül társa az embernek. Általa ugyanis a munka termelékenyebb, tökéletesebb és gyorsabb lesz. A tudomány haladásával a technika teszi lehetővé, hogy a termék mennyiségileg is több és minőségileg is jobb legyen.

Mindazonáltal néha előfordul, hogy a technikából nem társ, hanem az ember ellensége lesz, például amikor a munkavégzés során gépekkel „váltják fel” az embert, megfosztva minden személyes alkotási örömtől, s attól a késztetéstől, hogy teremtő munkát végezzen és kötelezettségeket vállaljon magára. Ez történt akkor is, amikor a gép sok munkást megfosztott munkahelyétől, vagy amikor a gépet fölmagasztalták, és az embert rabszolgájává alázták.

A technikában is az „uralkodás” jelenik meg

20. Ha tehát a „hajtsátok uralmatok alá a földet” szentírási igéket, melyek a teremtés kezdetén hangzottak el, úgy értjük, hogy korunkhoz – az ipari forradalom és az után következő idők korához – is szólnak, akkor kétségtelenül magukban foglalják a technikával való kapcsolatot is, azaz vonatkoznak mindazokra a gépekre és mechanizmusokra, amelyeket az emberi szellem alkotott és amelyek történetileg bizonyítják az ember uralmát a természet fölött.

A technika új kérdések elé állít mindenkit

21. Az emberiség történelmének legutóbbi szakasza, különösen bizonyos társadalmakban kialakította azt a szemléletet, hogy a gazdasági fejlődés elsődleges feltétele a technika. A technika eluralkodásával együtt nagyon fontos kérdések merültek fel és merülnek fel szüntelenül, amelyek az emberi munkára irányulnak, mégpedig a munka alanya szempontjából, aki maga az ember. E kérdéseknek egész különleges súlyt adnak az etikai és társadalom-etikai jellegű érvek és viták. Éppen ezért ezek a kérdések szinte szünet nélkül válaszra készítik a különféle intézményeket, az államokat és azok vezetőit, a nemzetközi szervezeteket és társaságokat, sőt magát az Egyházat is.

C) A MUNKA SZUBJEKTÍV ÉRTELEMBEN: AZ EMBER

A munka alanya, az ember külön probléma

22. Ha tovább folytatjuk a munka vizsgálatát – és elemzésünk a Szentírás ígéihez kapcsolódik, melyek szerint az embernek uralma alá kell hajtania a földet –, figyelmünket a szubjektív értelemben vett munkára kell fordítanunk. Annál is inkább meg kell tennünk ezt, mert idáig a munka objektív értelméről tárgyaltunk és alig érintettük a kérdéseknek azt a széles körét, amelyet a szakemberek és maguk a dolgozók is, ki-ki a maga módján jól ismer. A Teremtés könyvének ígéi, melyekre e vizsgálódás során hivatkozunk, csak melleleg szólnak a munkáról, ha a munkát objektív értelemben vesszük, de ugyanígy érintik a munka alanyát is. Amiket azonban a Szentírás állít, nagyon súlyos igazságok és mély jelentéstartalmuk van.

A munkát az ember személyként végzi

23. Az embernek uralma alá kell hajtania a földet és uralkodnia kell rajta, mivel Isten képmása, személy, azaz lélekkel rendelkező alany, aki alkalmas arra, hogy előrelátóan és értelmesen cselekedjék; képes rá, hogy önálló elhatározásokat hozzon és arra törekedjék, hogy tökéletesítse önmagát. Az ember tehát mint személy *a munka alanya*; mint személy dolgozik és hajtja végre a munka folyamatához tartozó különböző tevékenységeket, melyeknek – eltekintve objektív értéküktől – arra kell szolgálniuk, hogy kibontakoztassa emberi mivoltát és betöltsen hivatását, ami őt ember voltából következően mint személyt megilleti. Az e tárgyhöz tartozó fontosabb igazságokat legutóbb a II. Vatikáni Zsinat idézte emlékezetünkbe a *Gaudium et spes* konstitúcióban, különösen annak első fejezetében, ahol az ember hivatásáról beszél.

A munka etikai érték

24. Így tehát az az „uralom”, amelyről az elmélkedésünk alapjául szolgáló szentírási szöveg beszél, a munkának nem csupán objektív jelentésére vonatkozik, hanem arra tanít, hogy a munka szubjektív jelentésére is legyünk tekintettel. A munka – amennyiben olyan cselekvések sorozata, melyekkel az ember és az emberi nem uralma alá hajtja a földet – a Szentírásban kimondott fogalomnak csak akkor felel meg, ha az ember munkavégzésének egész folyamán úgy mutatkozik meg

és olyannak bizonyul, mint aki „uralkodik.” Mivel pedig ez az uralkodás bizonyos értelemben inkább a munka szubjektív oldalára vonatkozik, mint objektív összetevőjére, ezért a munka *etikai természetét* jelzi. Valójában ugyanis nem kétséges, hogy az emberi munkának etikai értéke van, amely minden közvetítő nélkül a legszorosabban ahhoz kötődik, hogy aki a munkát végzi, Személy: szabad és öntudatos, azaz önmaga felől határozni képes alany.

Az Egyház a munkáról mindig így tanított

25. Ez az igazság, amely az emberi munkáról szóló keresztény tanítás legbensőbb és örök magva, elsődleges jelentőséggel bír és bír azoknak a súlyos szociális problémáknak a megfogalmazásánál, amelyek végigvonulnak az emberi történelem minden korszakán.

A munka értékét a dolgozó ember adja

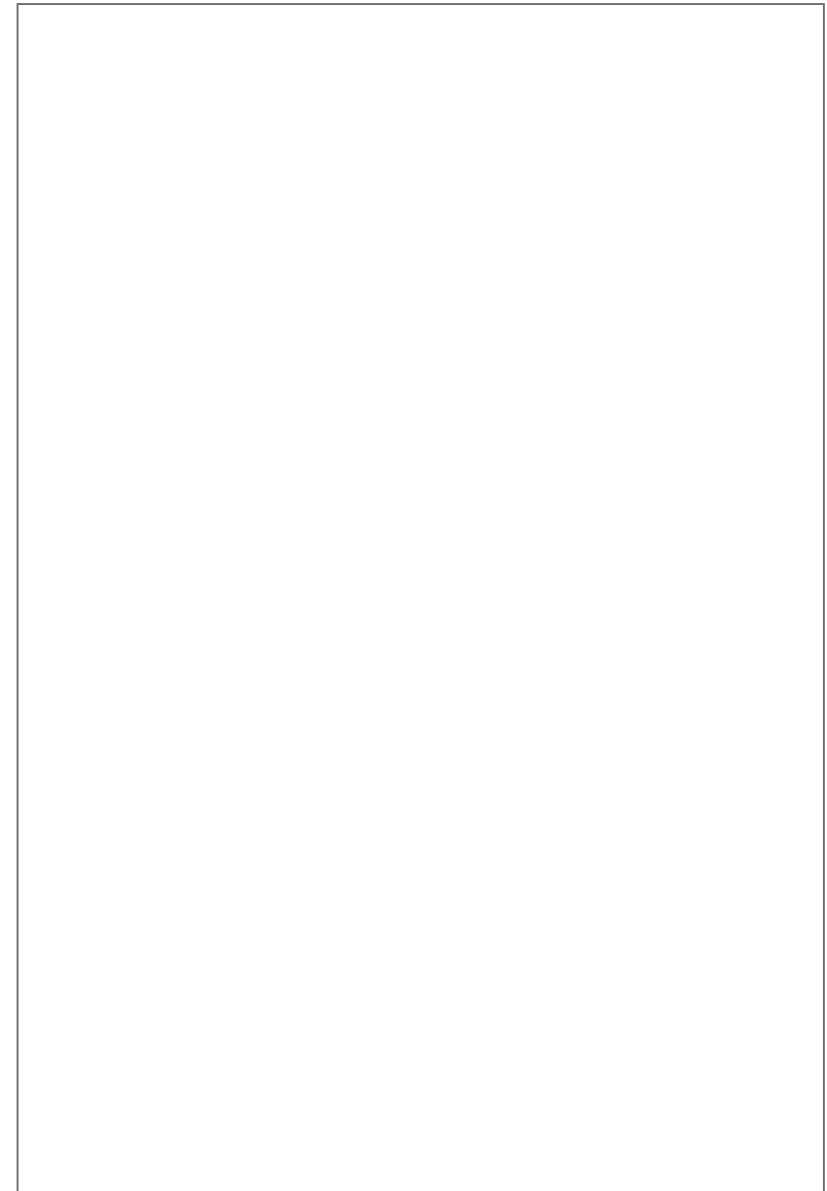
26. Régebben az embereket aszerint sorolták társadalmi rendekbe, hogy milyen természetű munkát végeznek. Azt a munkát, amely a munkástól testi tevékenységet követelt, azaz az izmok és a kezek munkáját, a szabad emberhez méltatlannak tartották, és ezért ennek végzésére szolgákat tartottak. A keresztény vallás azonban, az Ószövetség néhány sajátos vonását kiegészítve, ebben az ügyben a fogalmakat gyökeresen megváltoztatta. Az evangéliumi üzenet teljes gazdagságából indult ki, s főleg abból az igazságból, hogy Krisztus, jóllehet Isten volt, mindenben hasonlónak vált hozzánk, s életének nagyobb részét a munkának szentelte és gyalupad mellett dolgozott. Ez a tény önmagában a „munka Evangéliuma”, amely nagyon világosan megmutatja, hogy az alap, amelyen a munka értékét és jelentőségét mérni kell, nem magának a munkának milyensége, hanem a személy, aki dolgozik. A munka méltóságának forrásait tehát elsősorban nem objektív, hanem szubjektív tényezőkben kell keresnünk.

A munka szolgálja az embert, és nem az ember a munkát!

27. Ha e dologról így gondolkodunk, akkor teljesen értelmét veszti az az alap, amelyen a régiek a végzett munka milyensége szerint osztották az embereket különféle társadalmi rendekbe. Ebből azonban nem következik, hogy az emberi munkát objektív oldaláról nézve nem lehet, vagy nem kell

semmi módon értékelni és minősíteni. Csak azt kell állítanunk, hogy a munka értékének elsődleges alapja maga az ember, aki alanya a munkának. Ehhez azonban azonnal csatlakozik egy nagyjelentőségű következmény, amely kiemeli a munka etikai jellegét: jóllehet igaz, hogy az ember a munkára született és erre kapott meghívást, mégis „a munka szolgálja az embert és nem az ember a munkát.” Ez a következmény méltán arra indít minket, hogy elismerjük a munka objektív tartalmát megelőző nagyon értékes szubjektív jelentését. Ilyen szellemben felfogva a dolgot és elismerve, hogy az ember által végzett különféle munkákban kisebb vagy nagyobb objektív érték van, nyíltan hangsúlyozni akarjuk, hogy minden munkát aszerint kell értékelni, hogy ki ennek a munkának az alanya; azaz: a munka méltósága a munkát végző ember személyi méltóságának függvénye. S megfordítva: függetlenül a munkától, amelyet valaki végez, ha meg is van határozva a cél, amelyre a tevékenység irányul – ez olykor nagy figyelmet és erőfeszítést igényel –, e célnak önmagában nincs biztos és végső jelentése. Végelemzésben ugyanis *a munka célja*, bármilyen munkáé, amit az ember végez – legyen szó a legszolgaiabb munkáról, vagy a közvélemény szerint legegységesebb, sőt a társadalom legalsó rétegéhez tartozó tevékenységről, – mindig maga az ember marad.

MAI NAPOM JEGYZETEI

MAI NAPOM JEGYZETEI

--

5. GYAKORLAT – EGY ÓRA SZENTSÉGIMÁDÁS

Ezen a napon végzem el a szentségimádást	
---	--

Az Oltáriszentség előtt (lehetőség szerint), vagy elvonulva időt szánok az imára. Jézusnak ajánlok mindent, amit az elmúlt napok során kaptam az elmélkedésben, a munkában, az imában a következő témáról: „Felelős vagyok a teremtésért”. Igyekszem közösségben érezni magam mindazokkal, akik a Zakeus kurzust végzik, és azokkal, akik felfedezik az Egyház társadalmi tanítását.

Segítségképpen Jézusról, az ácsról fogunk elmélkedni. Több mint húsz éven át, mielőtt megkezdte volna nyilvános működését, Jézus rejtetten élt Názáretben. Az ácsmesterséget űzte. József segítségével képezte magát ebben a szakmában. Megtanulta a tóraolvasást, és ahogyan mindannyiunknak, úgy neki is voltak más elfoglaltságai is. Mint ács, foglalkoznia kellett a megrendelőkkel és a beszállítókkal, törődnie kellett a munkaszervezéssel, fel kellett venni a megrendeléseket, le kellett gyártani és ki kellett szállítani a termékeket... Szervezte a családja életét is. Igazi aktív életet élt, mint mi. Így több, mint húsz éven át Jézus felelős volt a teremtésért, mint minden ember, mint mi mindannyian.

Jézus jelenlétében képzeljük el az ő életét a lehető legkonkrétabban. Képzeljük el Jézust a vevőivel, a munkája közben, amikor fáradtan megpihen a shabbat napján, és amint hálát ad Atyjának. Elmélkedjünk a következő misztériumon, hittitkon: **Isten üdvösségtervében szükség volt a rejtett názareti élet.** Miért? Nemde azért, hogy Jézus megélje minden egyes ember életét, és ezáltal kifejezésre jusson az ember társ-teremtő **méltósága**? Az életszentség útján, amit kijelölt nekünk, tevékenységünk által felelősséggel tartozunk a teremtésért. Ő maga is ezen az úton járt.

A szentek közösségében...

Charles de Foucauld-val

Charles de Foucauld, arisztokrata és egykori katonatiszt úgy döntött, hogy nagyon alázatos, munkás életet akar élni Názáretben, így szemlélve Jézus „rejtett életét”. 1897 és 1900 között a klarissza kolostorok kertésze és ügyintézője volt. Egy lelkigyakorlat során (1897 novemberében), egy szentségimádás alatt a következő tanítást kapta Jézustól:

Áldott hivatásod van, gyermekem, milyen boldog vagy!... Vegyél engem egyszerűen példaként: tedd azt, amiről azt gondolod, hogy megtettem, hogy megtenném, ne tedd azt, amit nem tettem meg, amit nem tennék ... utánozz engem ...

Dolgozz annyit, hogy napi kenyeredet megkeresd, de kevesebbet, mint a hétköznapi munkások. Ők úgy dolgoznak, hogy minél többet keressenek; Én és te csak annyit dolgozunk, hogy jusson rendkívül egyszerű ételre, rendkívül szegény ruházatra és szállásra, és ezen felül egy kis adakozásra is... Nem dolgozunk többet, mert az anyagi dolgoktól való függetlenség, a vezeklés szeretete azt jelenti, hogy csak a lehető legegyszerűbb ruhákat, szállást és ételt szeretnénk, csak azt, ami feltétlenül szükséges. Kevesebbet dolgozunk, mint a többi munkás, mert egyrészt kevesebb az anyagi szükségletünk, másrészt több a lelki: több időt akarunk szánni az imára, a szemlélődésre, az olvasásra, mert így tettünk a názáreti szent házban ...

– Hogyan kell dolgozni? [kérdézi Charles]

– **Folyamatosan engem nézve, gyermekem, állandóan arra gondolva, hogy velem és értem dolgozol, közttem, Mária és József között, Szent Magdolna és angyalaink között, és állandóan szemlélve engem velük együtt...**

(Részlet Charles de Foucauld lelki írásaiból)

6. GYAKORLAT – EGY ÓRA ELMÉLKEDÉS ISTEN IGÉJÉVEL

Egy órát szánok egyéni vagy csoportos elmélkedésre a következő szentírási szakaszcsoportról: Lk 5,1-11 – „a bárka evangéliuma”.

Az egyórás elmélkedésre kiválasztott időpontom

Néhány javaslat az elmélkedéshez:

1. **Szánj rá időt!** Egy órát. Ne csupán néhány percig elmélkedj! Időre van szüksége a lelkednek, hogy lenyugodjon, hogy valóban készen állj az odafigyelésre.
2. Kezdd azzal, hogy **kéred a Szentlelket**: Ő a szegények Atyja, vagyis a miénk. Ő képes megvilágosítani, segíteni minket, ő térítheti meg az értelmünket.
3. **Figyeld meg a konkrét helyzetet**: a szereplőket, a tömeget, a helyszínt, a hajókat, a napszakot. Belebújhatsz valamelyik szereplő bőrébe, elképzeld, hogy mit mondtál vagy tettél volna, hogyan ítélted volna meg a helyzetet.
4. **Hogyan világítja meg e szöveg mai életedet**, tevékenységeidet? Kapcsold össze azzal, amit a munkáról, a teremtésről, a küldetésről, a teremtésben való részvétel általi megszentelődésről tanultál!
5. **Tudatosítsd, hogy Jézus ott van** fizikailag és konkrétan a történetben! Ez mindent megváltoztat. A te történetedben is?
6. Az elmélkedés végén **újra olvasd el a szöveget**, és adj hálát azért, amit kaptál!

A szentírási szakaszt követően találsz néhány elmélkedést segítő megjegyzést.

A bárka evangéliuma (Lk 5,1-11)

¹Amikor egyszer a Genezáret tavánál állt, nagy tömeg sereglett oda hozzá, hogy hallgassa az Isten szavát. ²Látta, hogy a tó partján két bárka vesztegel. A halászok kiszálltak, és a hálót mosták. ³Beszállt hát az egyik bárkába, Simonéba, s megkérte, hogy lökje egy kicsit beljebb a parttól. Aztán leült, és a bárkából tanította a népet. ⁴Amikor befejezte a tanítást, így szólt Simonhoz: „Evezz a mélyre, és vessétek ki a hálótokat halfogásra!” ⁵„Mester, egész éjszaka fáradoztunk, s nem fogtunk semmit, de a te szavadra, kivetem a hálót” – válaszolta Simon –, ⁶és így is tett, s annyi halat fogtak, hogy szakadozni kezdett a háló. ⁷Intettek a másik bárkában levő társaiknak, hogy menjenek segíteni. Mentek is, és úgy telerakták mind a két bárkát, hogy majdnem elsüllyedt. ⁸Ennek láttán Simon Péter Jézus lábához borult, és e szavakra fakadt: „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” ⁹Mert a szerencsés halfogás láttán társaival együtt félelem töltötte el. ¹⁰Hasonlóképpen Jakabot és Jánost is, Zebedeus fiait, Simon társait. De Jézus így szólt Simonhoz: „Ne félj! Ezentúl emberhalász leszel.” ¹¹Kivonták a hajókat a partra, és mindenüket elhagyva követték.

Megjegyzések

Nézzük meg, hányszor szerepel a bárka szó ebben a rövid szövegben: ötször. A hálók és a bárka a halászok két munkaeszköze. Mit mond számunkra a szöveg eleje a munkáról és annak fontosságáról? Ez a bárka, ami szó szerint egy munkahely, Jézusnak köszönhetően az evangelizáció helyévé válik (3. vers).

„Evezz a mélyre!” Ezek az emberek egész éjjel dolgoztak anélkül, hogy bármit is fogtak volna. Jézus érkezik, javasol, és ők újra nekiveselkednek „az ő szavára”: **ugyanaz a bárka** visszaváltozik munkahellyé! Az evangélium nem az élettől elszigetelt szép történetek: az emberi munka kellős közepén hirdetik...

Gyakran elvonja a figyelmünket a látványosság: a halfogás „csodás” oldala. De mitől is vált eredményessé ez a munka? Attól, hogy az elmúlt éjszakától eltérően, Jézus most **a bárkában van**: Isten Igéjét munkájuk középpontjába helyezték a halászok.

A halászok első reakciója a hatalmas fogás láttán ez: „*intettek a másik bárkában levő társaiknak*”. A **kollektív munka** szép példája: rengeteg képességünk van, osszuk meg, nyíljunk meg!

8-9. vers – Az öröm helyett Péter félelme. Példa a **tagadás kórtünetére**: „Nem én voltam, ez lehetetlen, én nem érdemlem meg ezt a sikert!” De igen! Mert ez alkalommal „veled voltam”- mondja Jézus!

11. vers – „*Kivonták a hajókat a partra*”: tehát a bárkát újra használni fogják... fontos, hogy **kihúzzák a partra!**

Egyazon munkahely, négy használat: amikor Jézus nélkül halásznak; amikor Jézus tanít; amikor Jézussal halásznak; és később ezzel szállítják Jézust tanító útja során.

És mi mit teszünk a bárkánkkal?